

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

27 februari 2002

HOORZITTING

over de analyse en kwantificering van de zonevreemde economie

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jan Laurys**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting	4
II. Vragen en opmerkingen van de leden	9
Bijlage	13

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening hield op 5 februari 2002 een hoorzitting over de analyse en kwantificering van de zonevreemde economie met de opdrachthouders van het Strategisch Plan voor Ruimtelijke Economie (SPRE). De leden van de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme werden uitgenodigd de hoorzitting bij te wonen.

I. Inleidende uiteenzetting

De heer Jacques Timmermans, voorzitter : Aan de orde is de hoorzitting over de analyse en de kwantificering van de zonevreemde economie met de opdrachthouders van het Strategisch Plan voor Ruimtelijke Economie (SPRE). De Commissie verwelkomt de opdrachthouders en auteurs van deze studie, Dr. Peter Cabus van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, en Dr. Wim Vanha-verbeke, verbonden aan de Technische Universiteit Eindhoven.

– *Situering van de opdracht*

De heer Peter Cabus, opdrachthouder SPRE. Dit is de derde studie in het kader van het SPRE. Het onderzoek past in het kader van onze kortetermijnopdracht. Het probleem van de zonevreemde economie dateert van de periode van de eerste gewestplannen (Afbeelding 2)¹. Tot op heden had niemand echter een duidelijk inzicht in de economische en ruimtelijke betekenis van de zonevreemde economie. Er waren slechts enkele fragmentarische studies over West-Vlaanderen. Onze studie heeft betrekking op heel Vlaanderen. Een tweede deel van onze studie heeft betrekking op de afwegingscriteria en oplossingen als alternatief voor de sectorale BPA. Op het internet vindt men het volledige rapport met alle technische details en twee samenvattingen (<http://internet.vlaanderen.be/ruimtevooreconomie>). Ook een gedrukte versie komt ter beschikking.

– *Definiëring van de zonevreemde economie*

In het Sectoraal BPA wordt het begrip zonevreemd bedrijf gedefinieerd vanuit twee componenten.

Vooreerst moet het gaan om een lokaal bedrijf in de sector van de industrie, de bouw, het vervoer, de autoverkoop en de garages of de groothandel. Ten tweede moet de ruimtelijke bestemming er een zijn van : open ruimte, landelijk woongebied, woon-uitbreidingsgebied of woonparkgebied. Deze definitie van zonevreemde bedrijven heeft tot gevolg dat bijvoorbeeld bedrijven uit de kleinhandel en de horeca die zich in een landelijk gebied bevinden niet zonevreemd kunnen zijn. Ook bovenlokale bedrijven vallen buiten de definitie. Daardoor kan de techniek van de sectorale BPA's er niet op worden toegepast. Ook bijvoorbeeld in woongebieden en industriezones is volgens deze definitie geen zonevreemdheid mogelijk (Afbeelding 3).

Onze conclusie is dat het vanuit economisch standpunt weinig zinvol is om een onderscheid te maken tussen zonevreemde en zone-eigen activiteiten, om rechtszekerheid te creëren.

– *Inzameling gegevens zonevreemde economie*

Hoe kan de zonevreemde economie in beeld gebracht worden ? (Afbeelding 4) Ten eerste is er nood aan een bedrijfsvestigingendatabank. Deze moet de activiteiten van het bedrijf, zijn kenmerken (omvang, werkgelegenheid, toegevoegde waarde en dergelijke) en de lokalisatie van de productiestigting op een juiste wijze weergeven.

In veel gevallen echter wordt de woning van de bedrijfsleider als adres voor het bedrijf opgegeven. De bestemming van de plaats waar de productie werkelijk plaatsvindt moet bekend zijn. In dit kader is een databank voor de bedrijfsvestigingen aangelegd op basis van gegevens van de balanscentrale van de Nationale Bank, het RSZ-gegevensbestand, het vestigingenbestand van de RSZ, de statistieken voor zelfstandigen en vrije beroepen, de top 50.000 van Trends en de databank van de GOM's (Afbeelding 5).

Bij de inzameling van de gegevens rijzen er verschillende problemen. Zo bijvoorbeeld weigert de RSZ systematisch om exacte werkgelegenheidsgegevens te verstrekken op vestigingsniveau en zijn Europese bedrijven gevestigd in België niet opgenomen in de gegevens van de balanscentrale van de Nationale Bank (Afbeelding 6).

Hoe werden lokalisatie en de bestemming opgespoord ? Op basis van de adresgegevens van de bedrijvendatabank, ongeveer 600.000 adressen, hebben we een koppeling laten uitvoeren door OC-GIS Vlaanderen waarbij op het niveau van de adressen een X-Y-coördinaat werd bepaald die

¹ De tijdens de hoorzitting getoonde slides zijn als bijlage bij dit verslag opgenomen.

werd gelokaliseerd in het kadaster. Vervolgens werd de bestemming nagegaan. Op deze manier zijn we gekomen tot een unieke combinatie van gegevens in verband met economische activiteiten en lokalisatie en bestemming (Afbeelding 5).

De gegevens zijn echter niet helemaal accuraat. Er bestaan heel wat lacunes (Afbeelding 6). Ongeveer 20 percent van de adressen werd niet gevonden, wegens de geringe kwaliteit van vooral de kadastrale gegevens. Daarnaast is het niet zeker of de balansgegevens volledig correct zijn. Ten slotte weten we niet of de productie wel plaatsvindt op het opgegeven adres.

De databank is bijgevolg wel interessant voor een globale analyse, maar ze moet aangevuld worden met controles op het terrein. Dit is gebeurd in de regio Kortrijk en in Vlaams-Brabant. Er is dan ook dringend nood aan een databank van bedrijfsvestigingsgegevens die zowel economisch als ruimtelijk accuraat zijn. In de streek rond Keerbergen bijvoorbeeld blijken duidelijk heel wat bedrijfsleiders hun bedrijfsactiviteiten op het adres van hun woning te hebben laten registreren.

– *Waar ligt de economie in Vlaanderen : verweving*

Ongeveer 80 percent van de economische activiteiten blijkt zich in woongebied te situeren. Verweving is dus de regel. Ongeveer 45 percent van de toegevoegde waarde wordt gerealiseerd zowel in woongebied als op bedrijventerreinen. Het agrarisch gebied is goed voor ongeveer 10 percent van alle bedrijfsvestigingen in Vlaanderen. De toegevoegde waarde ervan is evenwel iets lager wegens de kleinschaligheid van de bedrijven. (Afbeelding 9).

– *Landbouw en industrie*

Alle sectoren werden nader bestudeerd. In deze uiteenzetting beperken we ons tot twee : de landbouwsector en de industrie. Alhoewel ongeveer 60 percent van de landbouwwerkgelegenheid in een landbouwzone wordt gerealiseerd, bevindt een groot deel ervan zich in het landelijke woongebied. Als de arrondissementen worden gerangschikt in de mate dat er zich landbouw in een landbouwzone voordoet, zijn grote verschillen merkbaar.

In een aantal West-Vlaamse arrondissementen valt tot 90 percent van alle landbouw in de landbouwzone, terwijl dat in het arrondissement Tongeren maar een goeie 30 percent is. Dat kan verklaard worden door de voorzichtigheid waarmee de ge-

westplannen in West-Vlaanderen zijn getekend, terwijl in andere gewestplannen meer landelijk woongebied – veelal onder de vorm van lintbebouwing – is ingekleurd. Het bestaan van nogal wat landbouw in woongebieden is koren op de molen voor zij die beweren dat zonevreemdheid niet alleen maar een probleem is van industriële activiteiten in de landelijke gebieden.

De industriële werkgelegenheid (Afbeelding 11) speelt zich voor 60 percent af in ambachtelijke zones en op industrieterreinen, 30 percent in woongebieden. Verweving is dus meer dan alleen maar een probleem van open ruimtes. De verschillen tussen de arrondissementen zijn minder uitgesproken.

– *Verweving : conclusie*

Hieruit kan worden geconcludeerd dat verweving al bestaat (Afbeelding 12). Er is voorts een verband tussen gewestplanbestemming en activiteit, maar die band is niet lineair. Verweving is terecht een belangrijk principe binnen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Er moet dringend werk worden gemaakt van verweving, maar onder meer de milieuwetgeving vormt hiervoor nog steeds een obstakel.

– *Methode tot bepaling van het aantal zonevreemde bedrijven in Vlaanderen*

Uit de databank kan men niet direct afleiden welke bedrijven zonevreemd zijn. Daarom hebben we in twee grote stappen gewerkt. De databank bevat afgerond 600.000 BTW-nummers waarvan we ook de economische en ruimtelijke kenmerken hebben. Als er wordt rekening gehouden met de criteria komen we uit op een totaal van ongeveer 60.000 potentieel zonevreemde bedrijven. Dat is 10 percent van de bedrijven en 8 percent van de toegevoegde waarde (Afbeelding 14).

De potentieel zonevreemde bedrijven bestaan voornamelijk uit bouwbedrijven (36 percent) en groothandel (19 percent). De andere getroffen sectoren hebben een kleiner aandeel : autoverkoop, voeding, enzovoort (Afbeelding 15).

Tegenover die potentieel zonevreemde bedrijven in het landelijk woongebied en de open ruimte staan 120.000 zone-eigen bedrijven. Landbouw maakt er het grootste deel van uit, gevolgd door zakelijke dienstverlening, horeca en enkele maatschappelijke sectoren (Afbeelding 16). Die zone-eigen bedrijven kunnen bij problemen nooit gebruik maken van een sectoraal BPA.

– *Terreinwerk en classificatie van bedrijven en zelfstandigen*

Welke van die potentieel zonevrije bedrijven zijn het ook effectief? Om dat uit te vissen hebben we een beroep gedaan op de terreinkennis van de GOM Vlaams-Brabant in de provincie Vlaams-Brabant en van de intercommunale Leiedal in het arrondissement Kortrijk (Afbeelding 17). Omdat de terreinanalyse van het arrondissement Kortrijk gedetailleerder is en alle zonevrije bedrijven beschrijft, focus ik daarop. In Vlaams-Brabant heeft men enkel een overzicht van de bedrijven gelegen in openruimtebestemming.

In Kortrijk telden wij ongeveer 2.000 potentieel zonevrije bedrijven. Gelet op het tijdsintensieve karakter van het terreinonderzoek werd dit toegespitst op de gemeente Waregem. Voor de gemeente Waregem kwamen wij uit op 320 potentieel zonevrije bedrijven. In het verder onderzoek maakten we een onderscheid tussen landelijk woongebied en open ruimtes enerzijds, en tussen bedrijven en zelfstandigen anderzijds. Het blijkt immers dat er grote verschillen optreden in functie van dit onderscheid. Uit het terreinonderzoek bleek dat 42 percent van de potentieel zonevrije bedrijven in de open ruimte dat ook effectief zijn. Slechts 23 percent van de zelfstandigen zijn dat (Afbeelding 17).

In het landelijk woongebied zijn die cijfers nog lager omdat daar nu eenmaal meer activiteiten toegestaan zijn. Bovendien rijst het probleem er vaak pas wanneer het bedrijf probeert uit te breiden. Maar één vijfde van alle bedrijven uit onze selectie zijn er effectief zonevrij en nog geen 10 percent van de zelfstandigen.

Ongeveer de helft van de bedrijven dat na het onderzoek niet zonevrij blijkt te zijn, is eigenlijk niet meer dan een maatschappelijke zetel. Maar als die woningen in een landbouwgebied gelegen zijn, zijn het wel zonevrije woningen. Voorts kan het best dat een zelfstandige loodgieter problemen krijgt als hij een loods wil bouwen voor zijn materiaal. Ten tweede is ongeveer 6 percent van alle bedrijven uit ons bestand verkeerd gelokaliseerd. Bovendien is een aantal activiteiten, die wij als zonevrij hadden bestempeld, dat toch niet. Ten slotte is een deel van de problemen opgelost door lokale ruimtelijke ordening (BPA of verkaveling).

Uit dit onderzoek kunnen we een classificatie afleiden van de bedrijven en zelfstandigen op basis van de ruimtelijke (openruimtebestemming of landelijk woongebied) en economische kenmerken (bedrijf

of zelfstandige in de industrie, de bouw of de onderzochte dienstensectoren). Uit deze classificatie kunnen we dan vervolgens afleiden wat de kans is dat een specifiek bedrijf uit onze selectie van potentieel zonevrije bedrijven ook werkelijk zonevrij is.

– *Dekkingsgraad*

Vatten we nu de volledige werkelijkheid? In Kortrijk en Vlaams-Brabant heeft men als voorbereiding op de sectorale BPA's een lijst van zonevrije bedrijven gemaakt. Na vergelijking merken we dat die lijst niet helemaal overeenkomt met onze gereduceerde selectie wegens verkeerde lokalisering of activiteiten die toch niet zonevrij zijn. In Waregem blijkt dat er voor ieder bedrijf uit onze gereduceerde lijst, er nog één is die niet op de lijst staat (Afbeelding 18).

– *Aantal zonevrije bedrijven in Vlaanderen*

We kunnen de gemaakte classificatie toepassen op het ganse bestand van potentieel zonevrije bedrijven omdat die niet gebonden is aan een specifiek gebied in Vlaanderen. Een bedrijf of zelfstandige met dezelfde economische en ruimtelijke kenmerken wordt dus op dezelfde manier geëvalueerd ongeacht de ligging in Vlaanderen. Als we dit doen komen we, nadat we beide stappen hebben uitgevoerd, uit op 23.000 zonevrije bedrijven, waaronder 4.000 zelfstandigen. In de overige 19.000 bedrijven werken 70.000 mensen en wordt een toegevoegde waarde van 2,17 miljard euro (87,7 miljard frank) geleverd. Ze nemen 3.000 hectare in beslag. We weten evenwel niet of die percelen volledig worden gebruikt. Maar aan de andere kant kan het dat percelen worden gebruikt die niet zijn geregistreerd in het systeem (Afbeelding 19).

– *Sensitiviteitsanalyse*

Om de ontwikkelde methode te testen voerden we ook een sensitiviteitsanalyse uit. Vooreerst vergeleken we de berekende cijfers met de werkelijke cijfers voor het testgebied Kortrijk. Dit leverde slechts een geringe afwijking op. Tevens berekenden we het effect op de methode wanneer een andere dekkingsgraad zou gehanteerd worden. Hieruit leerden we dat een dekkingsgraad die 1 percent verschilt, 510 zonevrije bedrijven meer of minder zou betekenen. Doordat wij de hoogste dekkingsgraad gehanteerd hebben, moeten de 23.000 bedrijven als een ondergrens beschouwd worden. Ten slotte maakten we ook een herberekening op

basis van de terreingegevens van Vlaams-Brabant. Tot op een paar eenheden na komen we op hetzelfde aantal zonevrije bedrijven in de open ruimte. Uit al deze testen leiden we af dat we een goede methode hanteren (Afbeelding 19).

– Regionale verschillen

Uit de kaart met de betekenis van de zonevrije economie per arrondissement, blijkt dat het totaal aantal zonevrije bedrijven het grootst is in Halle-Vilvoorde. De zonevrije economie is echter veel belangrijker in West-Vlaanderen omdat in verhouding meer bedrijven in het landbouwgebied gelegen zijn. Het probleem van de zonevrije economie is dus ook een probleem van het platteland. Zonevrije economie is ook zeer belangrijk in Eeklo, in Oudenaarde, in Dendermonde en in het oosten van Limburg. In Antwerpen zijn er ook veel zonevrije bedrijven, maar door het feit dat men hier te maken heeft met een stedelijke economie, verzinkt het belang van deze bedrijvigheid in het niets bij de andere activiteiten (Afbeelding 20).

Uit de grafiek die de verhouding tussen open ruimte en landelijk woongebied per arrondissement weergeeft, blijkt het grote verschil tussen het westen en het oosten van Vlaanderen. In het westen ligt ongeveer twee derde van de zonevrije economie in de open ruimte en een derde in landelijk woongebied. Dat is ook het gemiddelde voor Vlaanderen. In het oosten, maar ook in het arrondissement Leuven is praktisch drie vierde van de zonevrije economie gelegen in landelijk woongebied (Afbeelding 21).

Wanneer we kijken naar de betekenis van de zonevrije economie in functie van gewestplanbestemmingen, dan zien we dat het grootste deel van de zonevrije economie zich in de open ruimte bevindt. Ongeveer 90 percent daarvan bevindt zich in het agrarisch gebied en 10 percent in andere bestemmingen : bijvoorbeeld groengebied of parkgebied.

Uit de tabel waarin we de betekenis schetsen van de zonevrije economie in de groene gewestplanbestemmingen, blijkt dat daar meer dan 2000 bedrijven gevestigd zijn die 8000 mensen tewerkstellen en goed zijn voor een toegevoegde waarde van 300 miljoen euro (12 miljard frank). Ze nemen iets minder dan 300 hectare in beslag (Afbeelding 22). De vraag is of een uitdovingsbeleid daar mogelijk is.

Er zijn 23.000 zonevrije bedrijven met 70.000 werknemers, dus gemiddeld gaat het over kleine bedrijven met ongeveer 3 werknemers. Echter als men alle economische bedrijvigheid in de open ruimte en het landelijk woongebied samenvoegt, telt een gemiddeld bedrijf maar 1,7 werknemers. Dus een zonevrij bedrijf is gemiddeld bijna dubbel zo groot als een ander bedrijf op het platteland. Bijna 80 percent van de economische activiteiten op het platteland zijn eenmansbedrijven ; 97 percent van de bedrijven heeft minder dan 5 werknemers (Afbeelding 23).

In het arrondissement Kortrijk, waar we weten welke bedrijven effectief zonevrij zijn, telt een zonevrij bedrijf gemiddeld meer dan 5 werknemers. Als we dat toepassen op de 23.000 zonevrije bedrijven, gaat het niet over 70.000 maar over 120.000 werknemers. Met andere woorden ook met de inschatting van het aantal zonevrije werknemers zitten we aan de onderkant van de vork.

– Sectorale BPA

Het ruimtelijk beleid tegenover de zonevrije economie wordt gevoerd via het instrument van het sectorale BPA. De administratie ruimtelijke planning heeft op het einde van 2001 een stand van zaken opgemaakt. Ongeveer een op drie gemeenten is gestart met een dossier voor een sectoraal BPA. Eén op tien gemeenten heeft al een definitief aanvaarde lijst en voor iets minder gemeenten is er een ministerieel besluit. Meestal gaat het over één sectoraal BPA en daarmee zijn niet alle problemen van een gemeente opgelost.

De gemeenten in de provincies West- en Oost-Vlaanderen zijn het actiefst met respectievelijk 6 en 5 op 10 gemeenten die gestart zijn. Ook voor aantal gemeenten met een definitief aanvaarde lijst of met een ministerieel besluit scoren zij het best. In Antwerpen en Vlaams-Brabant zijn er nog weinig initiatieven genomen (Afbeelding 25).

Wat betreft de bedrijven, zijn 435 opgenomen op een definitieve aanvaarde lijst. De minister heeft al beslist over 324 bedrijven, 222 daarvan zijn goedgekeurd, 33 bedrijven zijn gedeeltelijk goedgekeurd en 69 zijn niet goedgekeurd (Afbeelding 26). De gemiddelde oppervlakte van een zonevrij bedrijf, waarvoor het sectoraal BPA goedgekeurd is door de minister, is één hectare (Afbeelding 27). Dit is een behoorlijk grote oppervlakte, waarbij kan vermoed worden dat de bedrijven met de grootste oppervlakte en de meest dringende problemen eerst in sectorale BPA's worden opgeno-

men. Het is evenwel nu reeds zeker dat de door ons berekende 3000 hectare de realiteit onderschat.

Er zijn 69 bedrijven, die geen goedkeuring gekregen hebben. Een vierde van deze bedrijven heeft geen behoorlijke vergunning en in 40 percent van de gevallen zijn de principes die in de structuurplannen zijn opgenomen de oorzaak van de niet-goedkeuring. Ongeveer 20 percent van de weigeringen zijn bedrijven die niet kunnen opgenomen worden in een sectoraal BPA omdat het gaat over regionale bedrijven of omwille van hun activiteiten onder meer kleinhandel, horeca en landbouw (Afbeelding 28).

De conclusie is dat via het instrument van het sectoraal BPA de minister maar over iets meer dan 1 procent van de zonevreemde bedrijven heeft beslist. Zelfs in de meest actieve gemeenten is er maar voor een op vier bedrijven een beslissing (aanvaarding of geheel of gedeeltelijke niet-goedkeuring) (Afbeelding 29).

– *Insteek voor oplossingen*

Wij pleiten in eerste instantie voor een structurele oplossing van het probleem (Afbeelding 31). Het is duidelijk dat de zonevreemde economie niet marginaal is. Bovendien gaat het voornamelijk over economie op het platteland. Maatregelen die de zonevreemde economie treffen, treffen dus in hoofdzaak de vitaliteit van het platteland. Er is daarom nood aan een economisch perspectief voor het platteland, waarbij we pleiten voor een selectief multifunctioneel model met ruraal ondernemerschap als centrale invalshoek.

We hebben ons hierbij laten inspireren door het kader dat voor nieuwe economische dragers voor het platteland in de Nederlandse provincie Zeeland werd ontwikkeld. Vandaag hanteert Zeeland een restrictief ruimtelijk beleid, waardoor veel landbouwbedrijven leeg komen te staan en verkrotten. Dat heeft naast een afname van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied ook een afname van de economische vitaliteit tot gevolg. Men kan zelfs spreken over een verpaupering van het platteland. Niettegenstaande dat restrictief beleid worden er toch ad hoc en eerder willekeurige goedkeuringen verleend voor bepaalde economische activiteiten.

Om hieraan te verhelpen werden er drie plattelandsperspectieven ontwikkeld, waaruit Zeeland uiteindelijk het tweede koos : (1) het restrictieve, (2) het selectieve en (3) het multifunctionele model.

In het restrictieve wordt een bedrijfsgebouw dat leegkomt gewoon afgebroken. Er wordt een sloopfonds opgericht en men ontwikkelt instrumenten voor landschapsherstel. Dit model biedt uiteraard weinig perspectief voor de plattelandseconomie. In het selectieve model werkt men met een positieve lijst van toelaatbare economische activiteiten. Het onderscheid tussen zonevreemd en zone-eigen wordt hier niet gemaakt maar er wordt in eerste instantie gekeken naar de dimensie van het bedrijf, de ruimtelijke kwaliteit en de verenigbaarheid met de omgeving. In dit model wordt ook een contract voorzien tussen overheid en bedrijf, waarin garanties en verplichtingen worden opgenomen. In het multifunctionele model worden nog meer economische kansen aan het platteland gegeven, waarbij men een overgang ziet van het aan landbouw gekoppelde agrarisch ondernemerschap naar een ruraal ondernemerschap. Ook hier gelden de criteria dimensie, ruimtelijke kwaliteit en inpasbaarheid.

Terwijl het sectoraal BPA zich op de grens tussen het eerste en het tweede model bevindt, pleiten wij voor een model op de grens tussen het tweede en het derde : het selectieve multifunctionele model. De multifunctionaliteit bestaat de facto al op het Vlaamse platteland. De situatie is er thans vermoedelijk al veel complexer dan in Zeeland. De toevoeging van het criterium van de selectiviteit kan de kwaliteit van de ruimtelijke ordening alleen maar verhogen.

Naast een ontwikkelingsperspectief voor de plattelandseconomie is er ook behoefte aan een actief lokalisatiebeleid. Een basis hiervoor leggen is een van de belangrijke opdrachten van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie.

De nood aan een structureel model lost echter de problemen van vandaag niet op. Het model is immers nog niet ontwikkeld. Daarom stellen wij ook een urgentieprogramma voor. Dat heeft drie principes voor ogen : de economische draagkracht van het bedrijf, een over heel Vlaanderen gelijke rechtszekerheid en het bieden van een toekomstperspectief.

Vanuit deze principes is het belangrijk dat alle bestaande zonevreemde bedrijven bestaanszekerheid krijgen. Dat is ook de hoofdvraag vanwege de bedrijven. Deze bestaanszekerheid kan volgens ons zonder het Sectoraal BPA geregeld worden. Indien een bedrijf alsnog uitbreiding wenst, dient dit volgens ons via sectorale BPA's te gebeuren.

Tot slot sluiten wij ook uitdoving niet uit, maar die moet dan wel gebeuren vanuit de drie hierboven

gestelde principes. Bovendien heeft uitdoving pas zin indien er ook instrumenten worden ontwikkeld en middelen ter beschikking gesteld worden voor landschapsherstel (Afbeelding 32).

II. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Isabel Vertriest : Er is inderdaad behoefte aan een visie op rurale economie, maar de vraag is of die vanuit de ruimtelijke ordening moet komen. Alhoewel de voorliggende tekst een interessante economische studie is, ontbreekt echter de ruimtelijke toets.

De inventaris aan de hand van de sectorale BPA's leert dat slechts een beperkt aantal zonevreemde bedrijven op die manier aan een oplossing is geraakt. Sectorale BPA's en planologische attesten waren nochtans bedoeld om als tussentijds instrument te dienen, in afwachting van een definitieve regeling in het ruimtelijk structuurplan.

Een op drie gemeenten heeft inmiddels aanvragen lopen en het zijn precies de gemeenten met de meeste problemen terzake en de bedrijven met de grootste moeilijkheden. Immers niet elk zonevreemd bedrijf heeft ook problemen. Zij hebben niet altijd behoefte aan een snelle oplossing. Het grootste aantal kan wachten op een definitieve regeling in het ruimtelijk structuurplan of uitvoeringsplan.

Minister Dirk Van Mechelen : Wij hebben gekeken wat het resultaat was op 1 december 2001. 113 gemeenten bleken gestart te zijn met de opstelling van een sectoraal BPA. Slechts 37 gemeenten hebben een definitief aanvaarde lijst van zonevreemde bedrijven, wat neerkomt op 10 percent van de gemeenten. Nochtans hadden wij met het decreet van 26 april 2000 houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 de bedoeling om het initiatiefrecht niet uitsluitend in de handen van de gemeenten te laten. De bedrijven konden voortaan de procedure versnellen aan de hand van een planologisch attest, een mogelijkheid die overigens al was vastgelegd in het decreet van 18 mei 1999. Op het terrein blijken er evenwel weinig resultaten te zijn. Bedrijven blijken trouwens, eens ze in een sectoraal BPA opgenomen zijn, die opname niet te gebruiken, bijvoorbeeld voor de aanvraag van een bouwvergunning. Het werd tijd dat we te weten kwamen hoeveel zonevreemde bedrijven er nu eigenlijk waren. Deze studie levert ons informatie over de schaal van het probleem. Het blijkt een orde van grootte te zijn die een vrij belangrijke verweving met de economie betekent en een vrij belangrijk effect op

de werkgelegenheid heeft. Door het gebrek aan rechtszekerheid voor die bedrijven lopen wij dus economische mogelijkheden mis.

Het wordt dus tijd dat we de vraag beantwoorden : wat willen wij met de zonevreemde bedrijven ? Uitdoven en herlokaliseren ? Maar wie is kandidaat om 3000 hectare aan bedrijventerreinen te gaan herlokaliseren ? Ik zal al blij zijn als ik een paar duizend hectare vind voor nieuwe economische activiteiten. Maar wat willen we dan wel ? Het is duidelijk dat uitbreiding alleen kan in het kader van de ruimtelijke afweging. Een planologische aanpak is daar vereist. Maar moeten wij ook alle bedrijven die intern willen verbouwen naar uitdoving begeleiden ? Of zouden wij hen niet veeleer rechtszekerheid moeten bieden ?

Men kan werken met sectorale BPA's of met de planologische afweging van een concrete bouwvergunning. Ik meen dat het werken met een concrete bouwvergunning vlugger tot resultaten zal leiden. We steken momenteel veel energie in de sectorale BPA's, zonder veel resultaat. Bij een bouwvergunning of stedenbouwkundig attest kunnen duidelijke vragen worden gesteld over de gevolgen voor de mobiliteit, ruimtelijke impact of het milieu. Dat zal leiden tot een efficiëntere beoordeling van de planologische context.

Het probleem werd voor het eerst in kaart gebracht en het is duidelijk dat we naar oplossingen moeten zoeken. Voorzichtigheid is geboden. De heer Cabus verwees al naar de studie over de Nederlandse provincie Zeeland, waar men tot de vaststelling kwam dat door een zeer regulerende ruimtelijke ordening alle zonevreemde economie van het platteland wordt verbannen, met als gevolg een economische vershraling. We moeten voor een evenwicht zorgen.

De heer Herman Lauwers : De pragmatische efficiëntie is evident, maar het gevaar is wel dat een eenduidige visie voor heel het gebied ontbreekt.

Minister Dirk Van Mechelen : Ondertussen zijn alle gemeentes bezig met structuurplannen. Bijna elke gemeente beschikt over een Gecoro (Gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening). Het is de bedoeling dat het ruimtelijk denken in Vlaanderen vorm krijgt en wordt ingepast in een planningscontext.

De heer Herman Lauwers : Wat moet ik begrijpen onder het 'selectief multifunctioneel plattelandsmodel' ? Wat is het verschil met de toegestane bestemmingswijzigingen van gewezen landbouwbe-

drijven in landbouwgebieden ? Wie zal dit model opstellen ?

De heer Peter Cabus : In het multifunctioneel model zullen meer activiteiten mogelijk zijn. Een voorbeeld is een architect die een boerderij opkoopt om er zijn praktijk te hebben en ondertussen de woning instandhoudt. Binnen de huidige benadering van de zonevrije economie weet ik niet of dit tot de mogelijkheden zal behoren.

Minister Dirk Van Mechelen : We moeten een onderscheid maken tussen economische bedrijven die over een legale vergunning beschikken en boerderijen die door het stopzetten van de landbouwexploitatie zonevrij worden. Artikel 145bis van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening bepaalt dat in een besluit kan worden bepaald welke functiewijzigingen worden toegestaan. Naar aanleiding van de vraag of tuinbouwbedrijven hiervoor in aanmerking komen, zou inderdaad kunnen worden bepaald dat zij een vergunning, die aan bepaalde criteria moet voldoen, kunnen aanvragen. Een detailhandel lijkt me bijvoorbeeld niet te kunnen.

Zonevrije economische bedrijven lopen op dit moment het gevaar van desinvesteringen. Er zijn ook randgevallen. Wat bijvoorbeeld met een paragratisch bedrijf dat volledig legaal is opgestart, maar dat economisch is geëvolueerd tot een zonevrij bedrijf ?

Ondertussen moet de zonevrije economie maximaal uitdoven en herlokalisieren. De classificatie van kwetsbare en niet-kwetsbare gebieden dringt zich daarvoor op. Het is logisch dat een bedrijf in kwetsbaar gebied dat wordt gesloopt, opnieuw wordt opgebouwd in een gebied dat daar wel voor geschikt is.

De heer Jacques Devolder : Moeten we ook geen werk maken van een inventaris van het aantal zonevrije landbouwbedrijven ?

Minister Dirk Van Mechelen : Als we het hebben over zonevrije landbouw, gaat het over volwaardige landbouwbedrijven die nu zijn ingekleurd in kwetsbare gebieden.

De afbakening van de VEN-gebieden (Vlaams Ecologisch Netwerk) zal trouwens leiden tot een verhoging van de zonevrije landbouw. Randmaatregelen moeten worden genomen om na te gaan in welke mate zonevrije landbouw mogelijk is. Er kan ook worden gedacht aan de ruil van landbouwgronden. We hebben het vandaag over

een studie van de administratieve ruimtelijke ordening in samenwerking met die van economie, maar een samenwerking met de landbouwadministratie behoort zeker ook tot de mogelijkheden.

Nu gaat het over zonevrije bedrijven en de problematiek van de milieuvergunningen. Het is geen probleem dat vergunningen worden beperkt in de tijd, als blijkt dat de exploitatie zoveel hinder oplevert voor de omgeving dat de afbouw van het bedrijf zich opdringt.

Vergunningen mogen echter niet geweigerd worden op basis van de zonevrijheid, wat vandaag wel gebeurt. We moeten rechtszekerheid creëren voor de zonevrije activiteit, wat niet wil zeggen dat het bedrijf geen milieuvergunning moet aanvragen. Een dubbele kwaliteitscontrole is nodig.

De heer Gerald Kindermans : Er moet dringend werk worden gemaakt van de afbakening van de gebieden waar landbouw thuishoort.

Deze studie is zeker verdienstelijk, maar ik stel vast dat de VLD-partijvoorzitter weer voorbarige uitspraken heeft gedaan in de pers. Hij wekt de indruk dat de VLD alles voor elkaar heeft gekregen, waarna de minister komt meedelen hoe complex alles wel is. De minister beschikt enkel over een persbericht en draagt geen oplossingen aan. Na meer dan twee jaar is er in de praktijk nog steeds niets verholpen aan de problemen.

Minister Dirk Van Mechelen : We houden hier een hoorzitting met de auteurs van de studie. Het is niet de bedoeling dat we de politieke discussie nu voeren.

De Jacques Timmermans, voorzitter : Er kan steeds een interpellatie worden ingediend om het politieke debat te voeren. Partijpolitieke overwegingen zijn in deze hoorzitting niet op hun plaats.

De heer Gerald Kindermans : Welke criteria gebruikt men om het onderscheid te maken tussen een gedeeltelijk en een hoofdzakelijk vergund gebouw ? Speelt alleen de bouwvergunning daarin een rol, of ook de uitbatings- en de milieuvergunning ? Heel wat gebouwen zijn immers allesbehalve volledig vergund.

Ziet u de mogelijkheid om, naar analogie met de zonevrije woningen, basisrechten te geven aan zonevrije bedrijven in afwachting van een definitieve oplossing via een gemeentelijk structuur- en uitvoeringsplan ?

De heer Peter Cabus : Vroeger hanteerde men een andere interpretatie ten aanzien van de vergunningstoestand : men kwam niet in aanmerking als een onderdeel van de vergunning niet in orde was, maar nu kan dat wel. Dat is het verschil dat is aangebracht in de laatste omzendbrief ten opzichte van de vorige. Hoe dat in de praktijk geïnterpreteerd wordt, wordt door de administratie bepaald.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter : Over de koppeling tussen bouwvergunning en milieuvergunning heeft de minister meegedeeld dat hij vastgesteld heeft dat een aantal zaken mogelijk zijn. Zonevreemdheid mag geen aanleiding zijn om een milieuvergunning te weigeren als er geen omgevingshinder is. Nu al worden er wekelijks vergunningen verleend, ook milieuvergunningen die beperkt zijn in tijd naargelang de aard van het bedrijf, bijvoorbeeld de vraag of het al dan niet om een hinderlijk bedrijf gaat. Dat zijn aspecten die in het beleid aan bod kunnen komen.

Voorts heeft de minister een persbericht verspreid na een eerste discussie binnen de regering over een mogelijk initiatief. De heer Kindermans kan hem daarover ondervragen door middel van een vraag om uitleg of een interpellatie.

Mevrouw Isabel Vertriest : In het begin van uw uiteenzetting heeft u een aantal foute redeneringen over het aantal zonevreemde bedrijven aangegeven. Ik hoor dat er een grote foutenmarge van 40 percent inzake het criterium vestigingen is. Het gebruik van de Nacecode kan ook tot een aantal fouten leiden. Wat is de foutenmarge van uw onderzoek ? Ik mis die zowel in de uiteenzetting als in de conclusie.

Blijkbaar beschouwt u landbouwbedrijven in landelijk woongebied als zonevreemd.

Ik kan daardoor moeilijk inschatten hoe juist het cijfer 23.000 is. Zeker als ik het vergelijk met andere cijfers van onder meer sectorale BPA's die veel lager zijn. Volgens een schatting kom ik tot 4.000 bedrijven waarvan men binnen 5 jaar waarschijnlijk een oplossing moet voor vinden. U stelt dat u een correctie voor Kortrijk hebt gedaan. Iedereen weet dat het een gebied is met een groot aantal zonevreemde bedrijven. Welke type bedrijven zitten in het cijfer van 23.000 ? Inzake de dienstensector bijvoorbeeld kunnen er bedrijven inzitten die vergelijkbaar zijn met een bakker of slager.

Ten slotte onderschrijf ik de conclusie : "De uitgevoerde terreincontroles in de latere onderzoeksfase bevestigen dat deze voorzichtigheid noodzake-

lijk is. Het blijkt immers dat de hierboven gesynthetiseerde lacunes van die aard zijn dat de databank met zijn huidige kwaliteit onvoldoende accurate ruimtelijk-economische analyses oplevert op niveau van de bedrijfsvestiging. Er kunnen met de huidige databank dus geen analyses uitgevoerd worden die zekere uitspraken opleveren op individueel bedrijfsniveau. Wel is het zo dat met de huidige kwaliteit algemenere ruimtelijk-economische analyses – die niet tot op het individuele bedrijfsniveau afdalen – kunnen uitgevoerd worden." (Analyse en kwantificering van de zonevreemde economie en een insteek voor oplossingen. Ingekorte versie met integratieonderzoek naar de resultaten van sectoraal BPA, SPRE, p. 27.)

Daarom heb ik er ook problemen mee dat dit de wetenschappelijke basis moet zijn voor algemene oplossingen van zonevreemdheid. Er zijn zoveel verschillen in type van bedrijvigheid, in hinder en in mobiliteit. Men kan daarvoor moeilijk algemene oplossingen geven. Men heeft alle instrumenten die het mogelijk maken om op maat oplossingen te bieden, met name het sectorale BPA en een planologisch attest.

De vergelijking met de provincie Zeeland is volgens mij niet mogelijk. In Zeeland heeft men een totaal andere situatie op het vlak van de ruimtelijke ordening. Nederland staat op de 33ste plaats in de index van duurzame ontwikkeling opgesteld op vraag van het Wereld Economisch Forum en België op de 127ste. Ruimtelijke ordening houdt daarmee verband.

De heer Peter Cabus : We hebben de fouten eruit kunnen halen door de terreincontroles. Het is zeker goed om het arrondissement Kortrijk erbij te betrekken als testcase. We hebben geen extrapolatie gedaan van de gegevens uit Kortrijk, maar we hebben onderzocht wat de kans is dat een bedrijf met bepaalde economische en ruimtelijke kenmerken zonevreemd is. Waar dat bedrijf gevestigd is, heeft in feite geen belang. Er zit geen enkele Nacecode in die niet thuishoort in het sectoraal BPA. Het gaat alleen om industriële activiteiten, en dus niet om bakkerijen, slagerijen of horecazaken.

Wat betreft de vraag of het getal 23.000 juist is, zijn de resultaten van de sensitiviteitsanalyse zeer robuust : het kan 24.000 of 22.500 zijn maar vermoedelijk meer dan 23.000. We hebben namelijk percentages gehanteerd die ons garanderen dat we geen overschatting van de problemen maken. Dat hebben we systematisch gedaan. Het is wel correct dat uitspraken op individueel bedrijfsniveau met deze data onmogelijk zijn. Vandaar ook onze op-

roep om zo snel mogelijk werk te maken van een goede databank.

Het is spijtig dat men zoveel omwegen moet maken om tot een getal te komen, eerder dan op basis van een goede databank rechtstreeks besluiten te kunnen maken. Ik wijs erop dat we een eerlijke onderzoeksmethode gehanteerd hebben. Als ik niet gezegd had dat de getallen niet volledig juist waren, was er misschien niemand over gevallen.

Het is mogelijk dat de vergelijking met de provincie Zeeland moeilijk is. Het gaat hem echter over het model dat men daar hanteert voor de nieuwe economische dragers voor het platteland. Dit model biedt voor Vlaanderen interessante perspectieven. We gaan daar zeker nog op verder werken.

De heer Erik Matthijs : De verdienste van de studie bestaat erin dat de onderzoekers duidelijk hebben aangetoond dat zonevreemde economie een ernstig probleem is en dat het sectorale BPA geen oplossing is. Een dergelijk plan lost slechts het topje van de ijsberg op en de opmaak ervan vergt enorm veel studiewerk.

Een oplossing bestaat erin dat de definities verruimd en aangepast worden. De stelling dat een activiteit die niet beantwoordt aan de hoofdfunctie van de zonering niet a priori zonevreemd is, is een goed uitgangspunt. De strikte interpretatie die men tot op heden gebruikt, is niet langer houdbaar, tenzij als men de landelijke of zonevreemde economie volledig wil uitschakelen. Als dat het geval, dan moet men dat ook duidelijk stellen.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter : De heer Cabus heeft daarop al gewezen. We kunnen situaties die de facto zo gegroeid zijn, proberen in stand te houden als er geen hinder is. Dat veronderstelt de samenwerking en het samenleven van verschillende bevolkingsgroepen en geeft kwaliteit aan het gemeenschapsleven. Allerlei aspecten, zoals het feit dat men weinig kan verdragen van burens, hebben een weerslag op de ruimtelijke ordening. In de toekomst is een betere definiëring noodzakelijk.

Mevrouw Isabel Vertriest : De ruimtelijke structuurplanning moet dit oplossen.

De heer Peter Cabus : Het klopt dat het instrument Sectorale BPA tot nu toe relatief weinig problemen oplost. Het is eveneens juist te veronderstellen dat er zich voor de 23.000 bedrijven vandaag niet overal een probleem stelt. Als men kijkt naar de gemeenten die intensief met de problema-

tiek bezig zijn en waar men voor één op vier bedrijven een oplossing heeft, komt men aan 5.000 tot 6.000 bedrijven die momenteel met een urgent probleem zitten. Ik stel vast dat er nog maar een oplossing is voor 300 bedrijven.

Er zijn belangrijke problemen in de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant waar nog niets gedaan is. In absolute termen zijn de problemen daar nog urgenter dan in West-Vlaanderen. Op basis van onze analyse begrijp ik niet waarom er niets gebeurt.

De heer Erik Matthijs : Sommige gemeenten die een Sectoraal BPA hebben opgesteld, stellen vast dat slechts 10 percent van de bedrijven wordt geregulariseerd, ook al levert meer dan 90 percent ervan geen hinder op. Daardoor gaan vele gemeentebesturen zich afvragen of het niet beter is te wachten op de structuurplannen. Gelet op de rechtlijnigheid van bepaalde administraties, rijst echter de vraag of dat een beter instrument zal zijn.

De studie toont aan dat het niet gaat om een probleem dat we onder de mat vegen. Het is een Vlaams probleem en we moeten het zo menselijk mogelijk oplossen. We moeten streven naar rechtszekerheid en daaraan ontbrak het de laatste jaren wel eens. Twijfel en gebrek aan initiatief zijn daarvan het gevolg.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter : Na deze hoorzitting die elementen voor discussie heeft aangebracht, moeten we nu het politieke debat voeren. Ik bedank de opdrachthouders voor hun degelijke uiteenzetting.

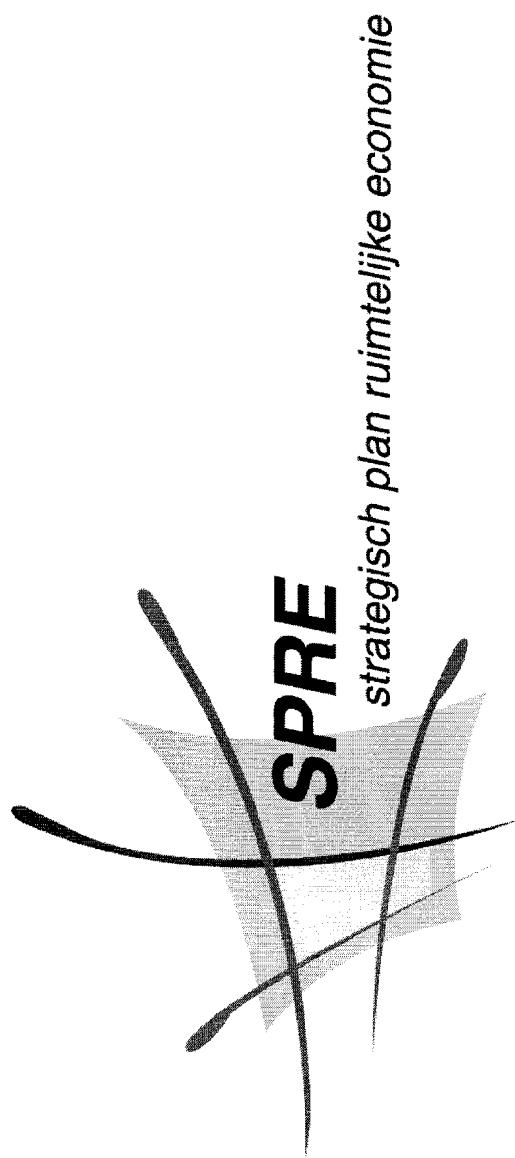
De verslaggever,

Jan LAURYS

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS

BIJLAGEN



Analyse en kwantificering van de zonevrijeemde economie en insteek voor oplossingen

Peter Cabus
Wim Vanhaverbeke

Opdracht

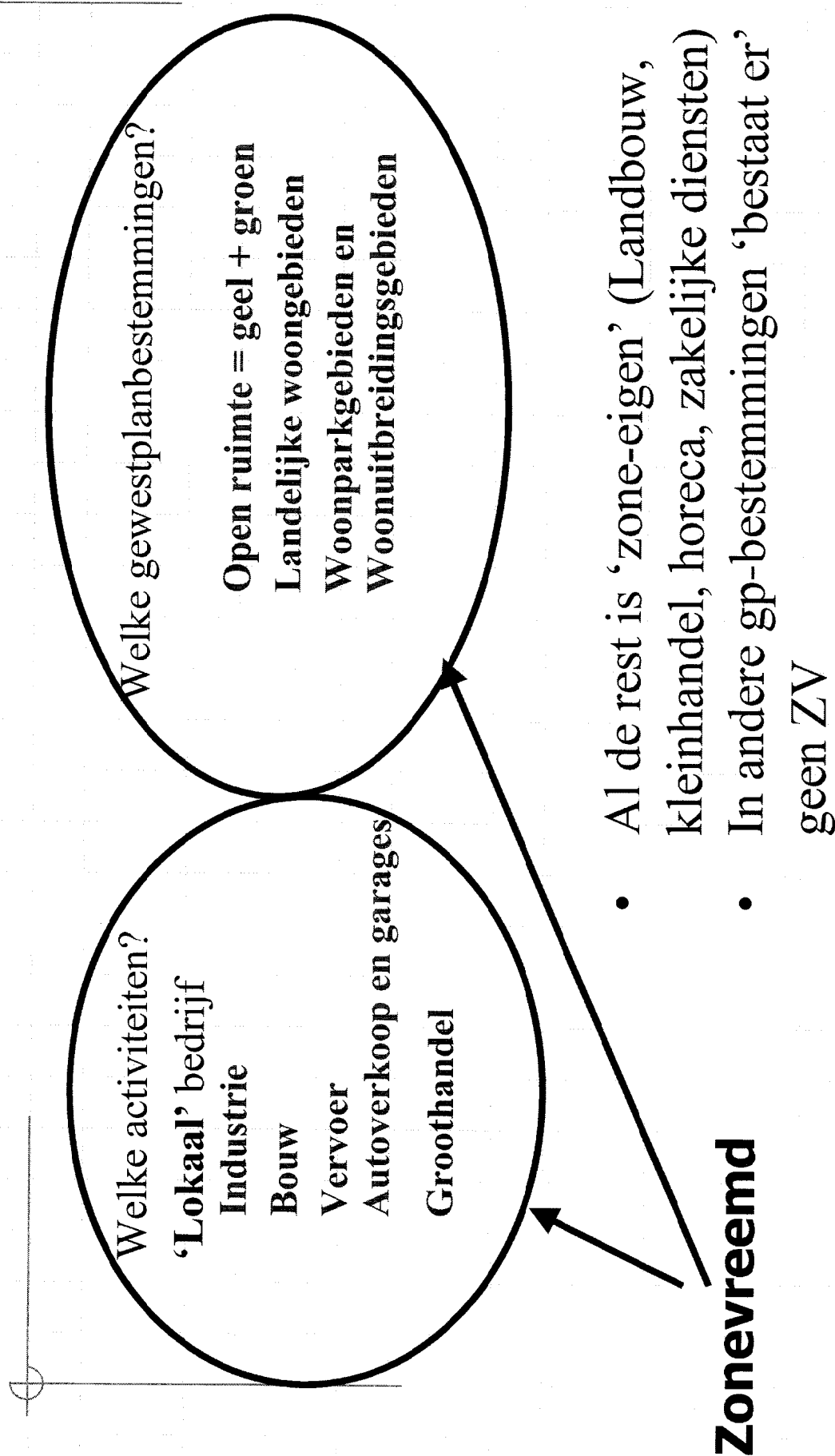


- Inzicht verschaffen in de betekenis van de zonevreemde economie
 - Ruimtelijk
 - Economisch

- Afwegingscriteria en oplossingen vanuit een sociaal-economische invalshoek

Zonevrije economie in Vlaanderen

Benadering vanuit sectoraal BPA



Zonevrije economie in Vlaanderen

Wat is er nodig?:

- ♦ Bedrijfsvestigingendatabank met:
 - ♦ Juiste activiteit
 - ♦ Juiste kenmerken (omvang werkgelegenheid, TW, ...)
 - ♦ Juiste lokalisatie van productie
- ♦ Bestemming van de plaats waar het bedrijfsvestiging is gevestigd

Zonevreemde economie in Vlaanderen

Wat is er?:

Bedrijfsvestigingen:

Databank samengesteld en bewerkt tot op vestigingsniveau met:

- NBB-balanscentrale
- RSZ-Werkgeversbestand
- Vestigingenbestand (filialen)
- Zelfstandigen en vrije beroepen
- Trends top 50000
- Gom-databank

Lokalisatie en bestemming:

Adresgegevens van de vestigingen gekoppeld door OC GIS-Vlaanderen:

- x/y coördinaat
- gegevens kadasterperce(e)l(en)
- bestemming op gewestplan

= uniek en beste wat vandaag bestaat!

Zonevreemde economie in Vlaanderen



Indien beide componenten accuraat: eenvoudige klus.....

MAAR....

- ♦ Ruimtelijke koppeling dekt maar 80% en onvoldoende accuraat
- ♦ We weten onvoldoende zeker of de vestigingsgegevens correct zijn
- ♦ We weten niet zeker of op het aangegeven adres werkelijk geproduceerd wordt

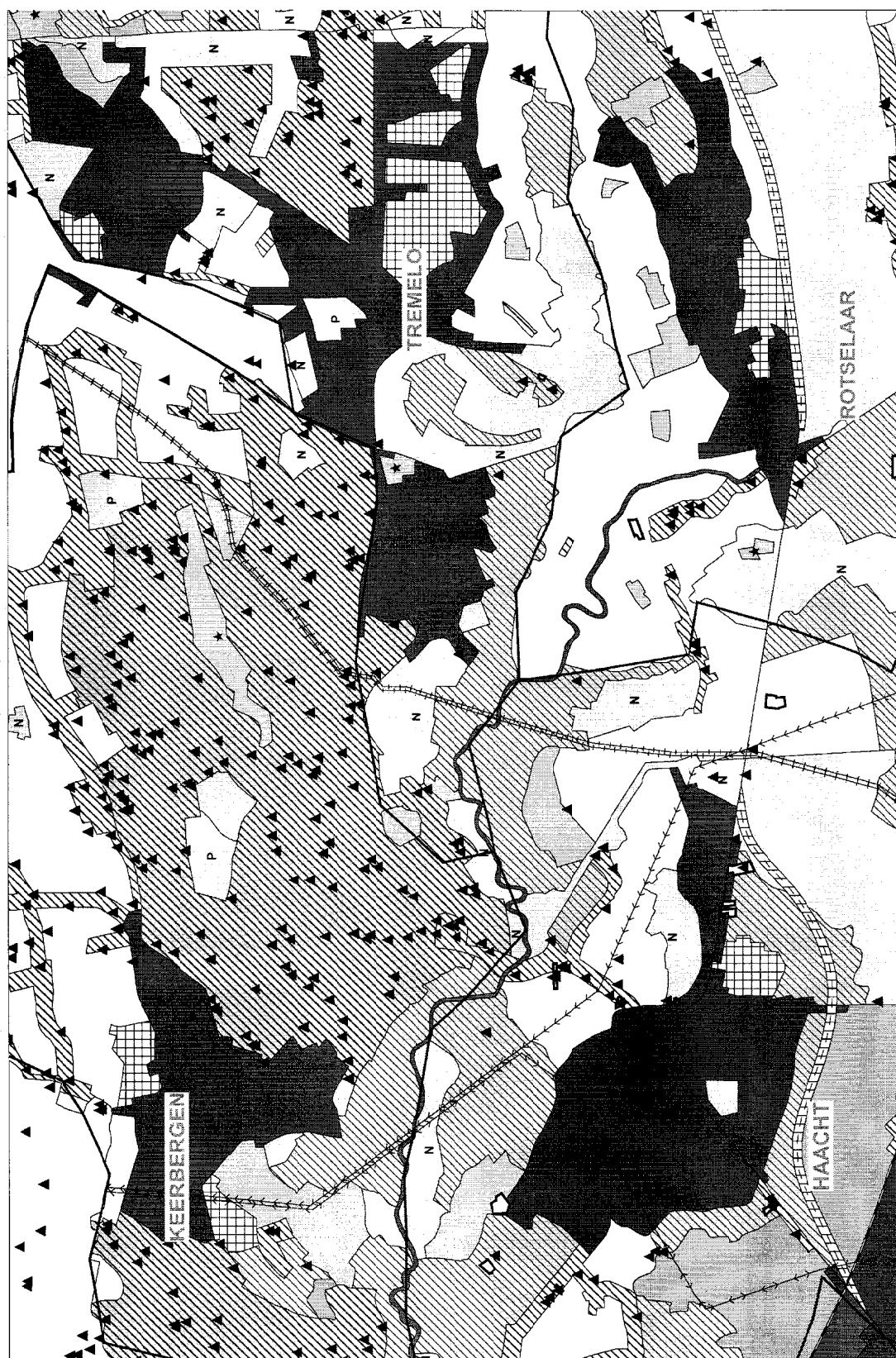
GEVOLG

- ♦ Databank alleen is onvoldoende betrouwbaar voor analyses tot op vestigingsniveau (wel op globaler niveau)
- ♦ Nood aan aanvullende terreincontroles: Arr Kortrijk en prov Vlaams-Brabant

Belangrijke opdracht naar accurate databank met bedrijfsvestigingsgegevens

Zonevreemde economie in Vlaanderen

Het probleem van maatschappelijke zetels: +- 40% van alle vestigingen

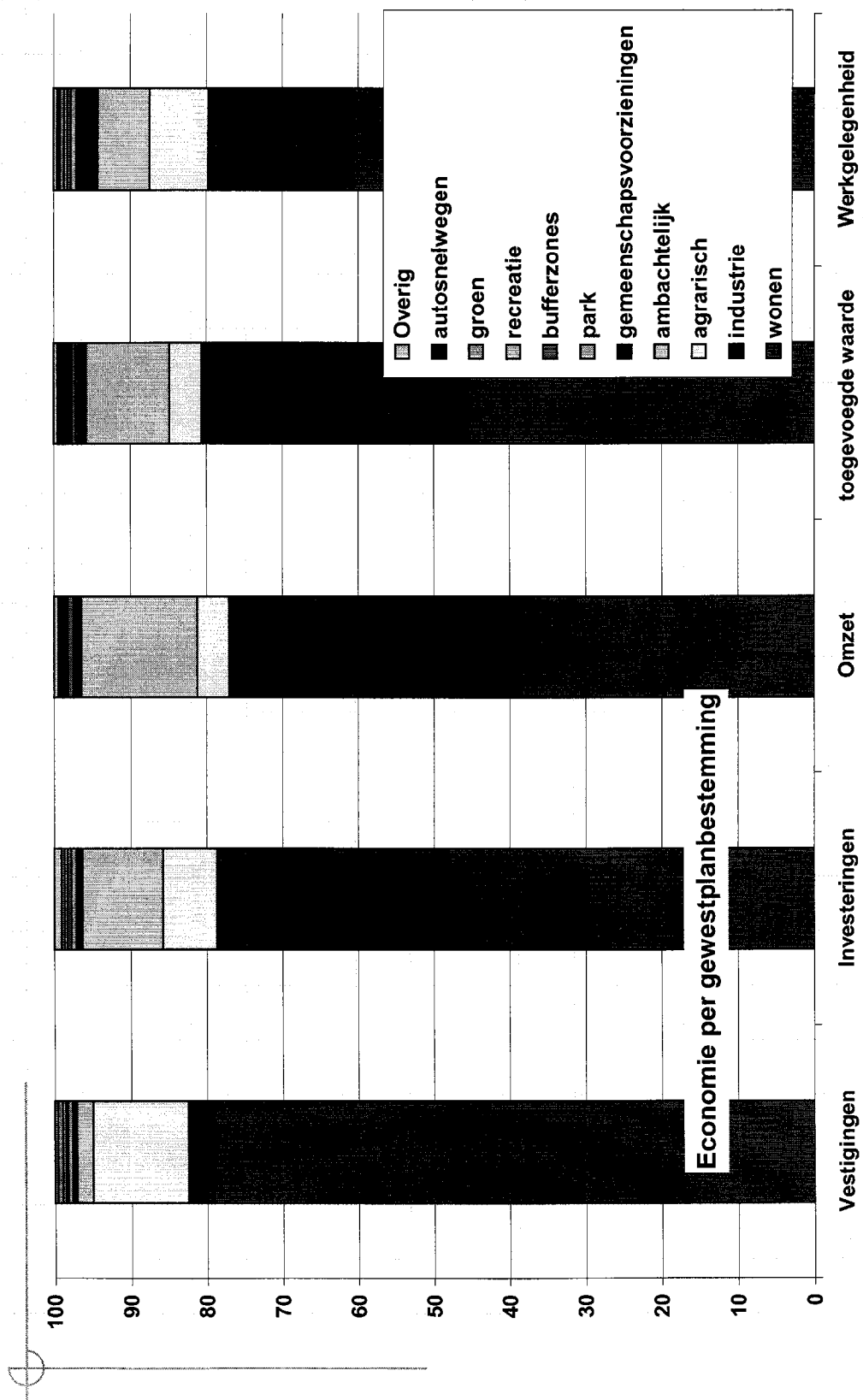




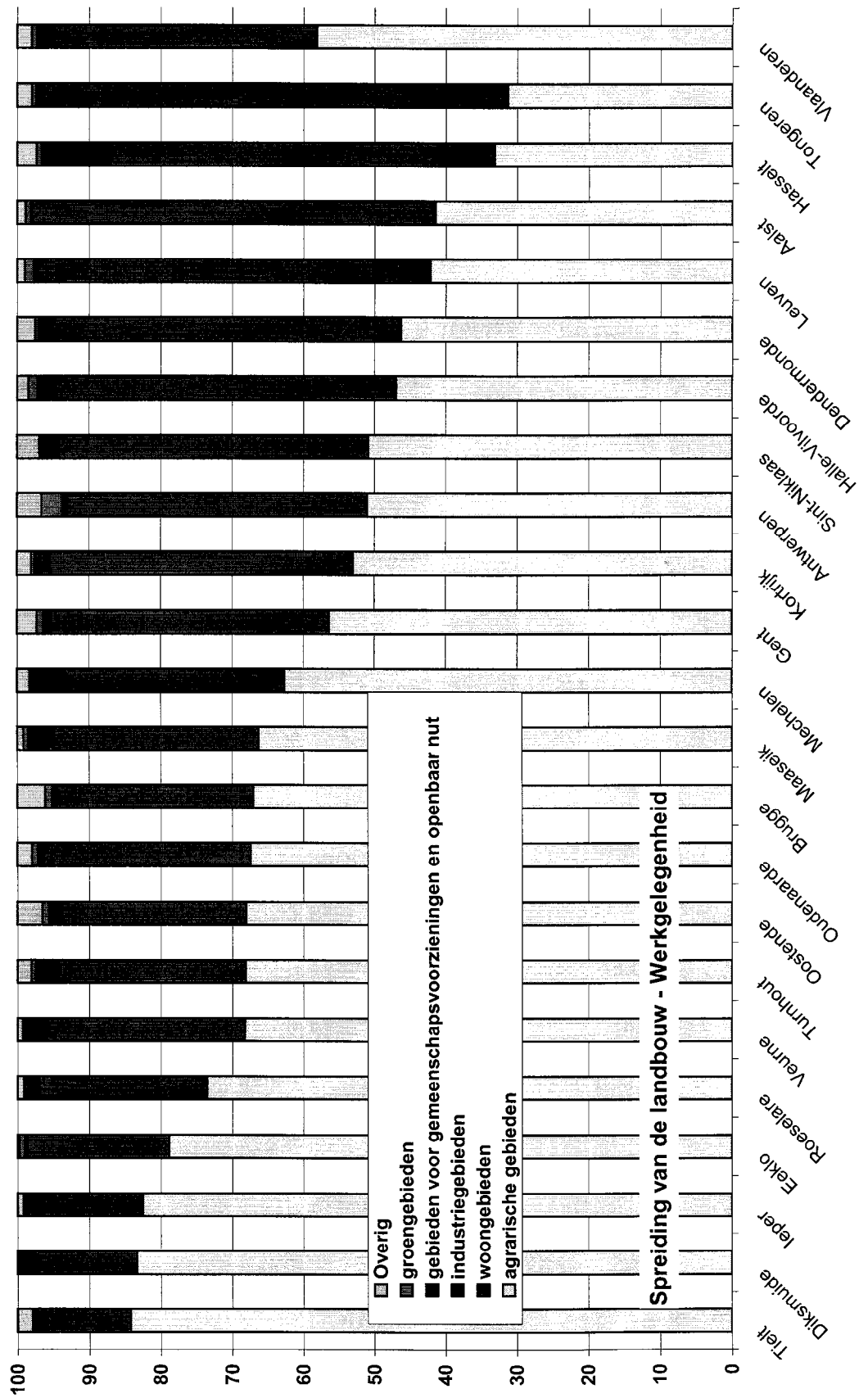
Eerste resultaten:

Waar ligt de economie in Vlaanderen?

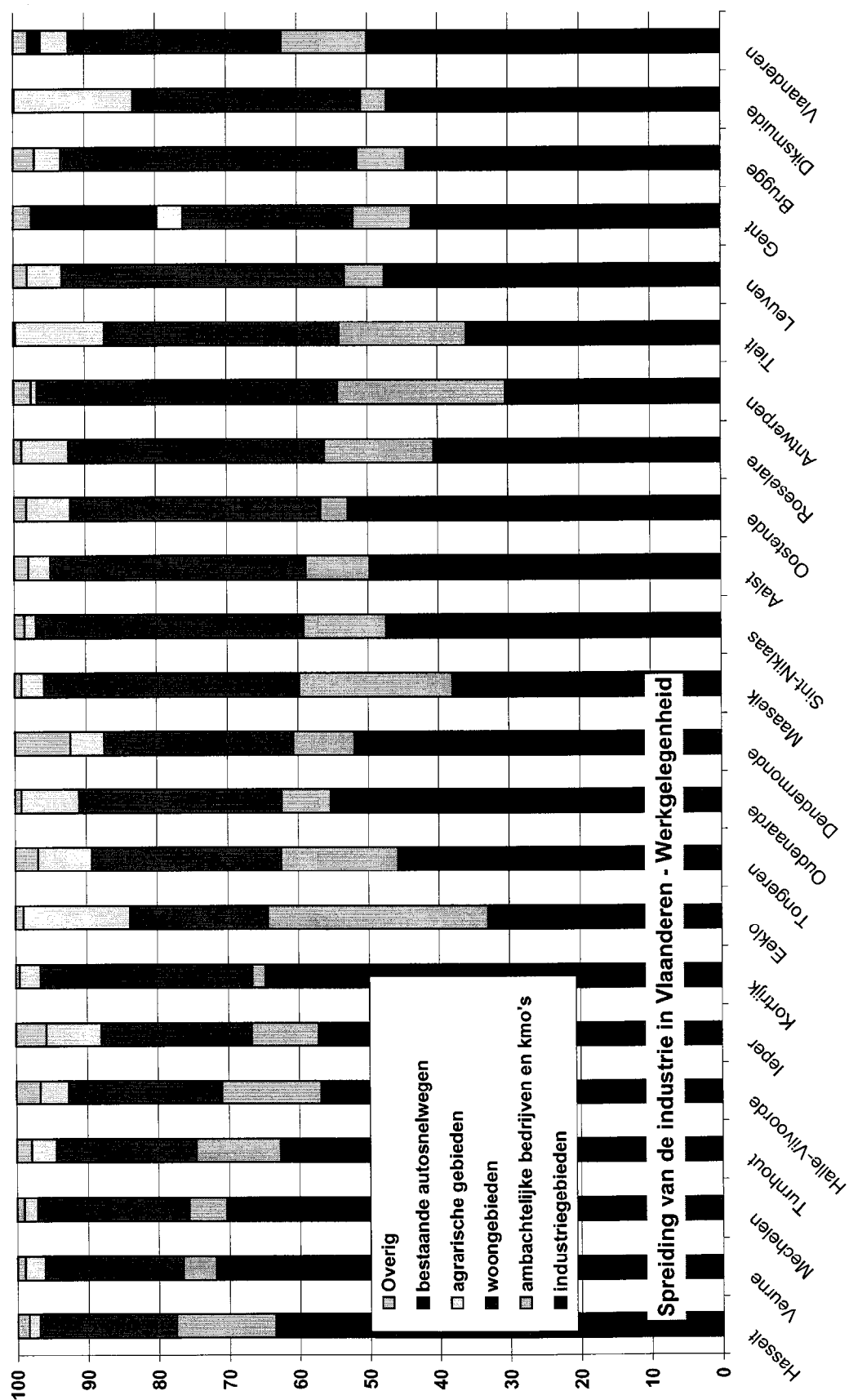
Waar ligt de economie in Vlaanderen: Verweving is de regel



Waar ligt de economie in Vlaanderen: Verweving is de regel



Waar ligt de economie in Vlaanderen: Verweving is de regel



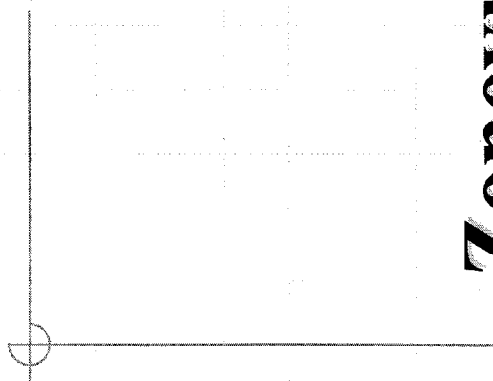
Waar ligt de economie in Vlaanderen:

Verweving is de regel

- Verweving moet niet gerealiseerd worden: ze bestaat
- Verband activiteit gewestplanbestemming bestaat, maar alles behalve lineair
- Zowel voor RSV als voor economie is verweving van levensbelang
- Dringend nodig om werk te maken van verwevingsbeleid

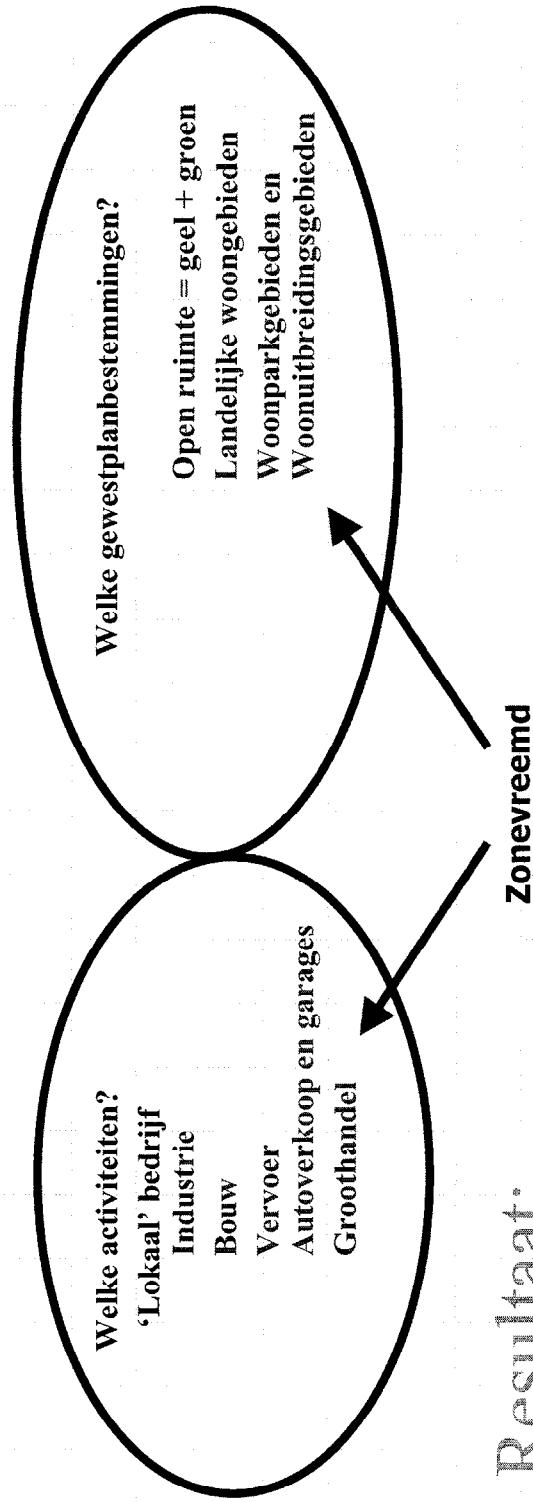


Zonevrijeemde bedrijven in Vlaanderen



Hoeveel zonevreemde bedrijven in Vlaanderen?

Stap 1: 'Potentieel' zonevreemd = selectie uit databank op basis van de kenmerken van het bedrijf en het gewestplan

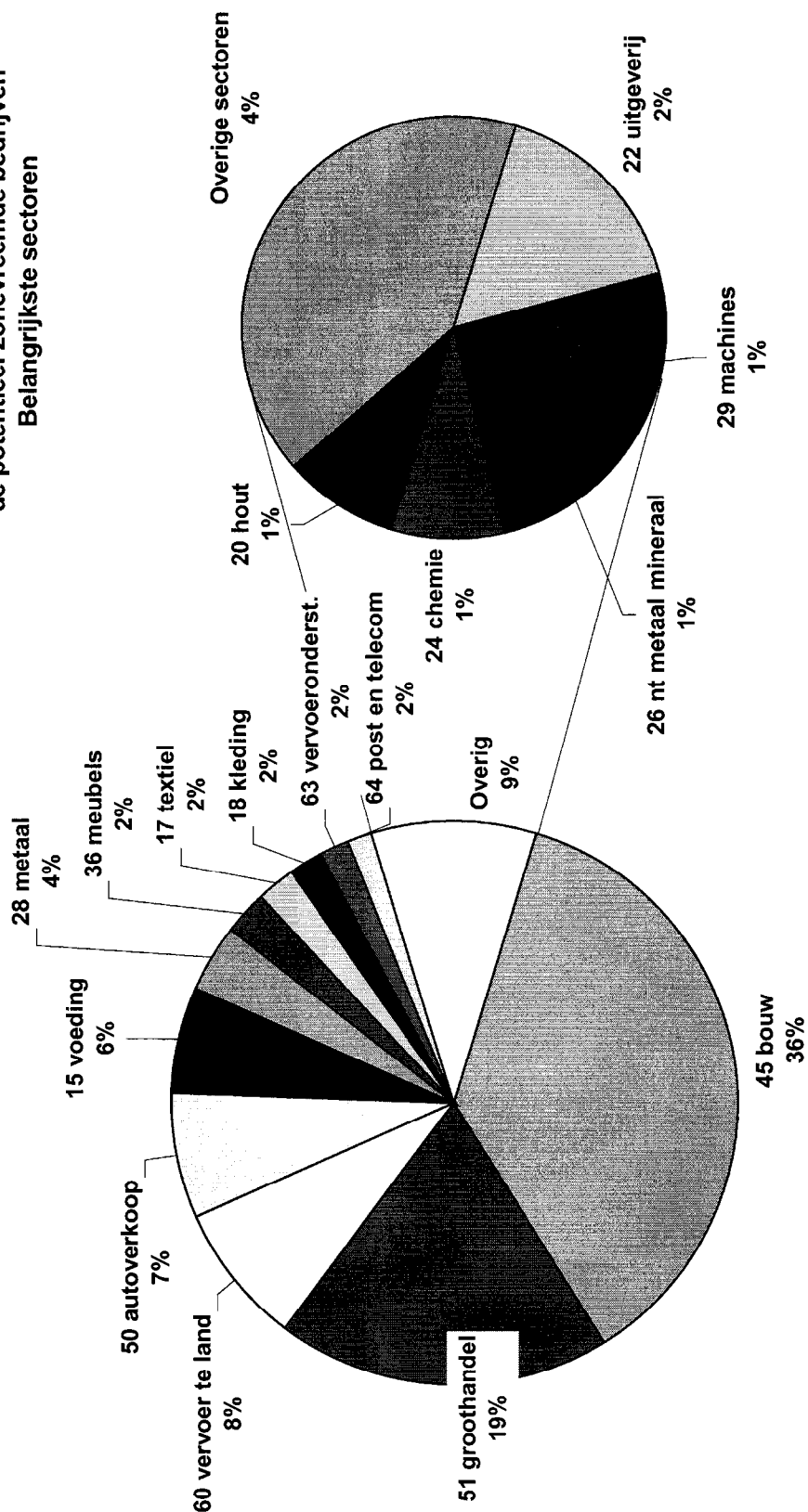


Resultaat:

- * 60158 bedrijven en zelfstandigen (Bouw, groothandel, transport, garages en voedingnijverheid)
- * = +- 8% Vlaamse economie

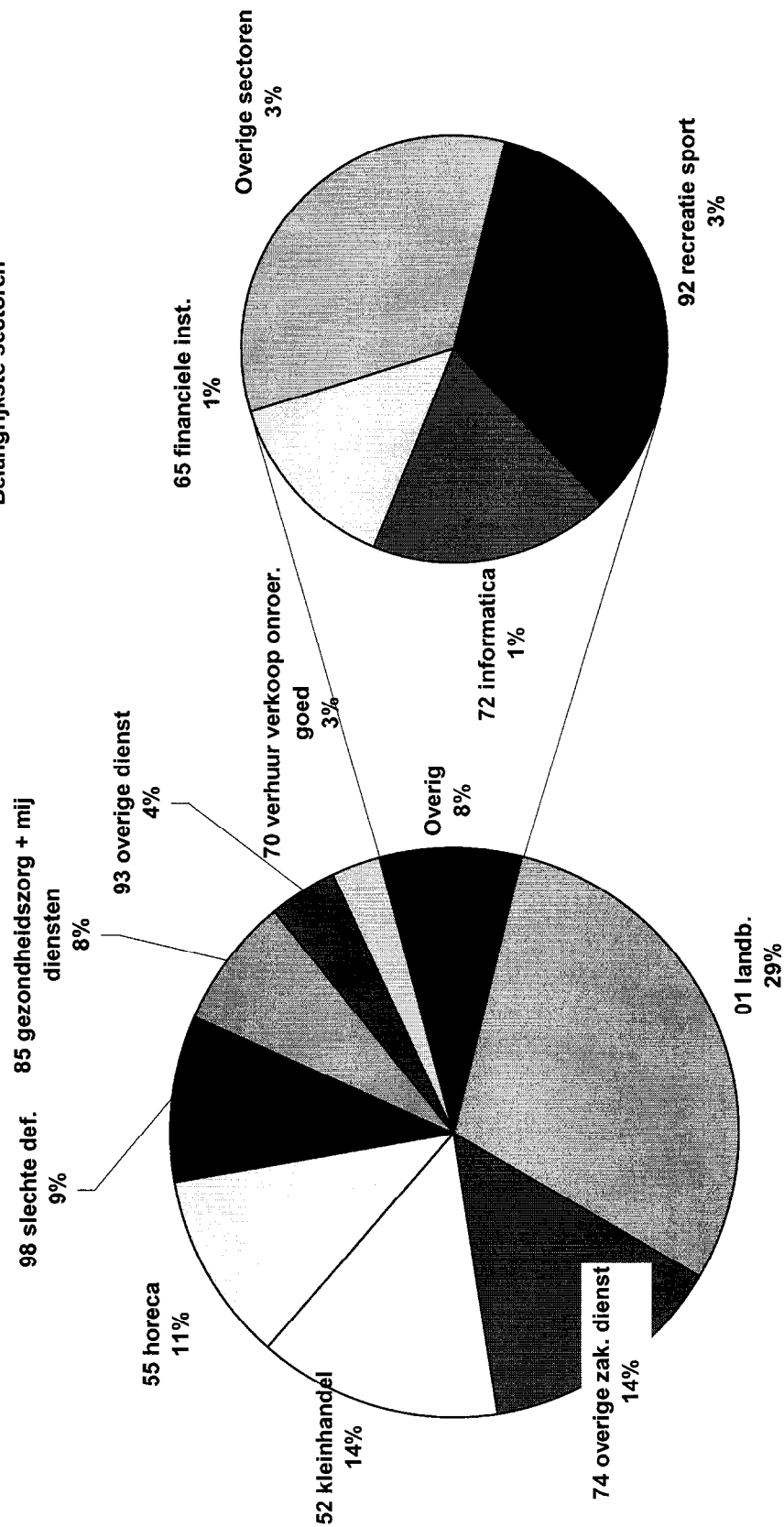
Stap 1: potentieel zonevreed

Verdeling van de werkgelegenheid in
de potentieel zonevreedde bedrijven
Belangrijkste sectoren



Stap 1: zone-eigen

Verdeling van de werkgelegenheid in de zone-eigen economie
Belangrijkste sectoren

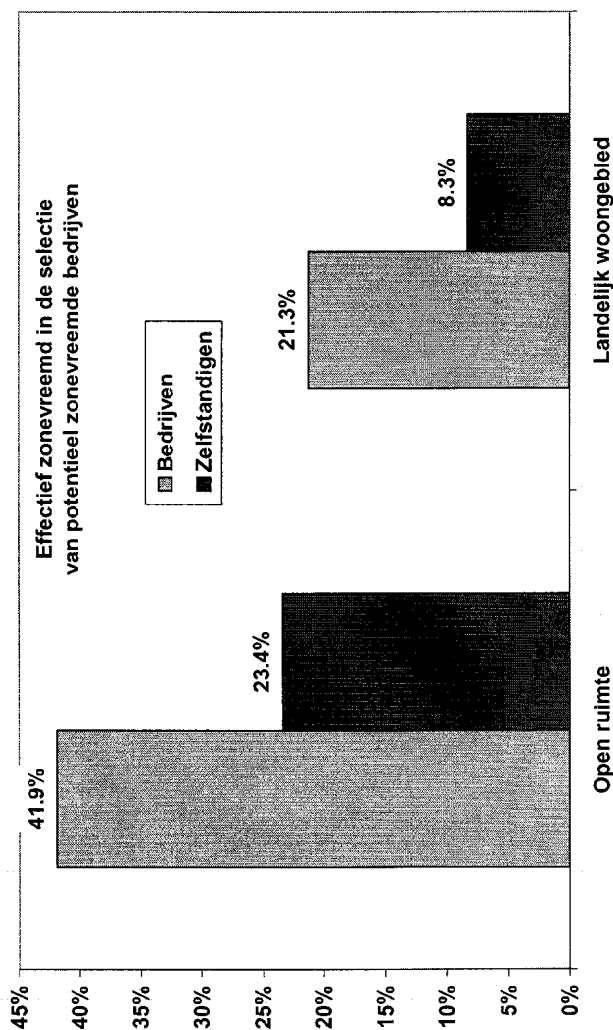


Hoeveel zonevreeemde bedrijven in Vlaanderen?

Stap 2: Wat is er effectief zonevreeemd?

Confrontatie tussen databank en controle op terrein in arr.
Kortijk en prov. Vlaams-Brabant met dubbele toets:

Toets 1) Hoeveel potentieel zonevreeemde bedrijven zijn effectief zonevreeemd?



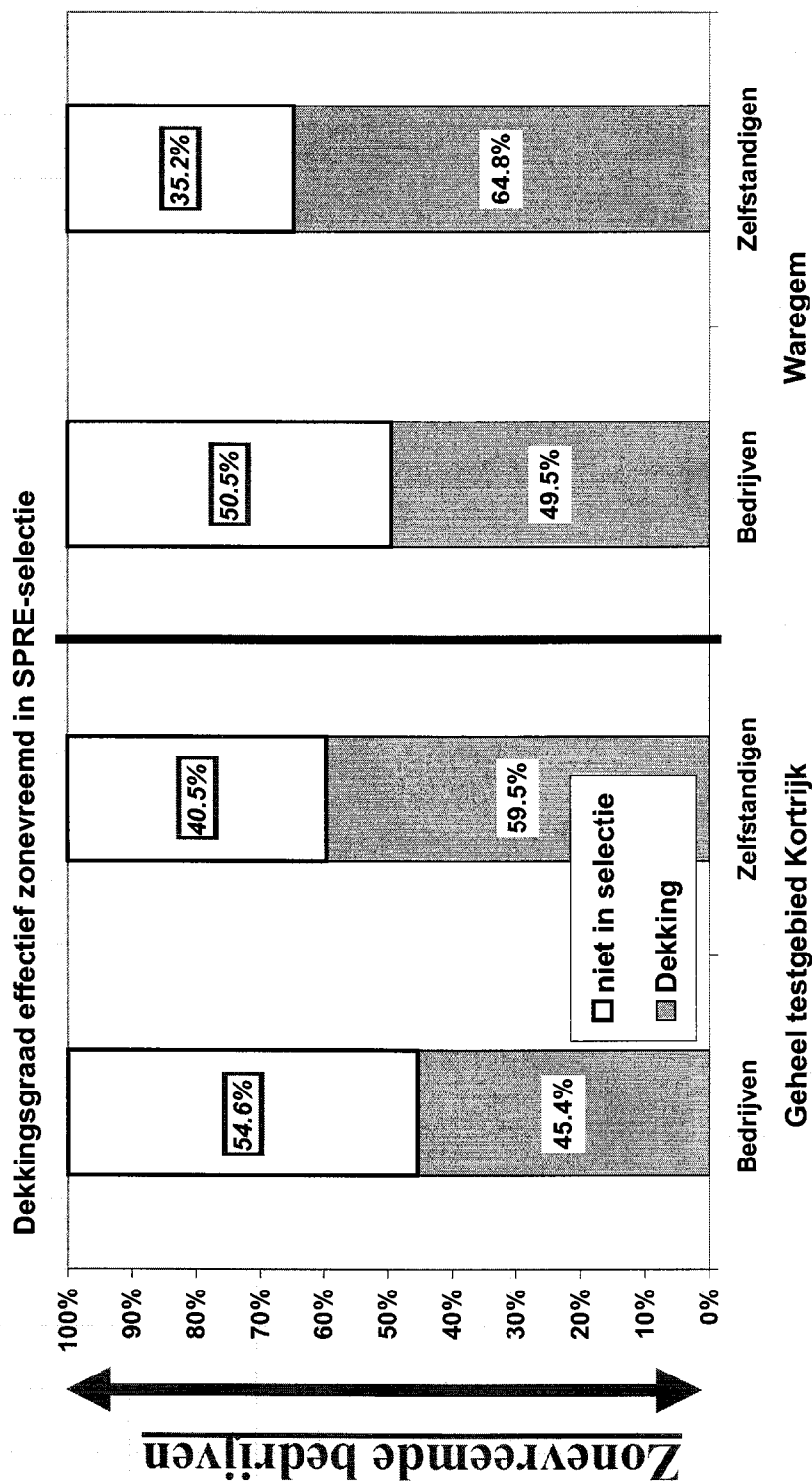
! Slechts 1 op 4 uit selectie effectief zonevreeemd

! Reikt kader aan voor beoordeling individueel bedrijf in selectie potentieel ZV bedrijven

Hoeveel zonevreemde bedrijven in Vlaanderen?

Stap 2: Wat is er effectief zonevreemd?

Toets 2) Hoeveel % van de werkelijkheid dekken de in toets 1) gevonden zonevreemde bedrijven (=dekkinggraad)?



! Tegenover 1 bedrijf in selectie staat 1 bedrijf buiten selectie

Hoeveel zonevrijebedrijven in Vlaanderen?

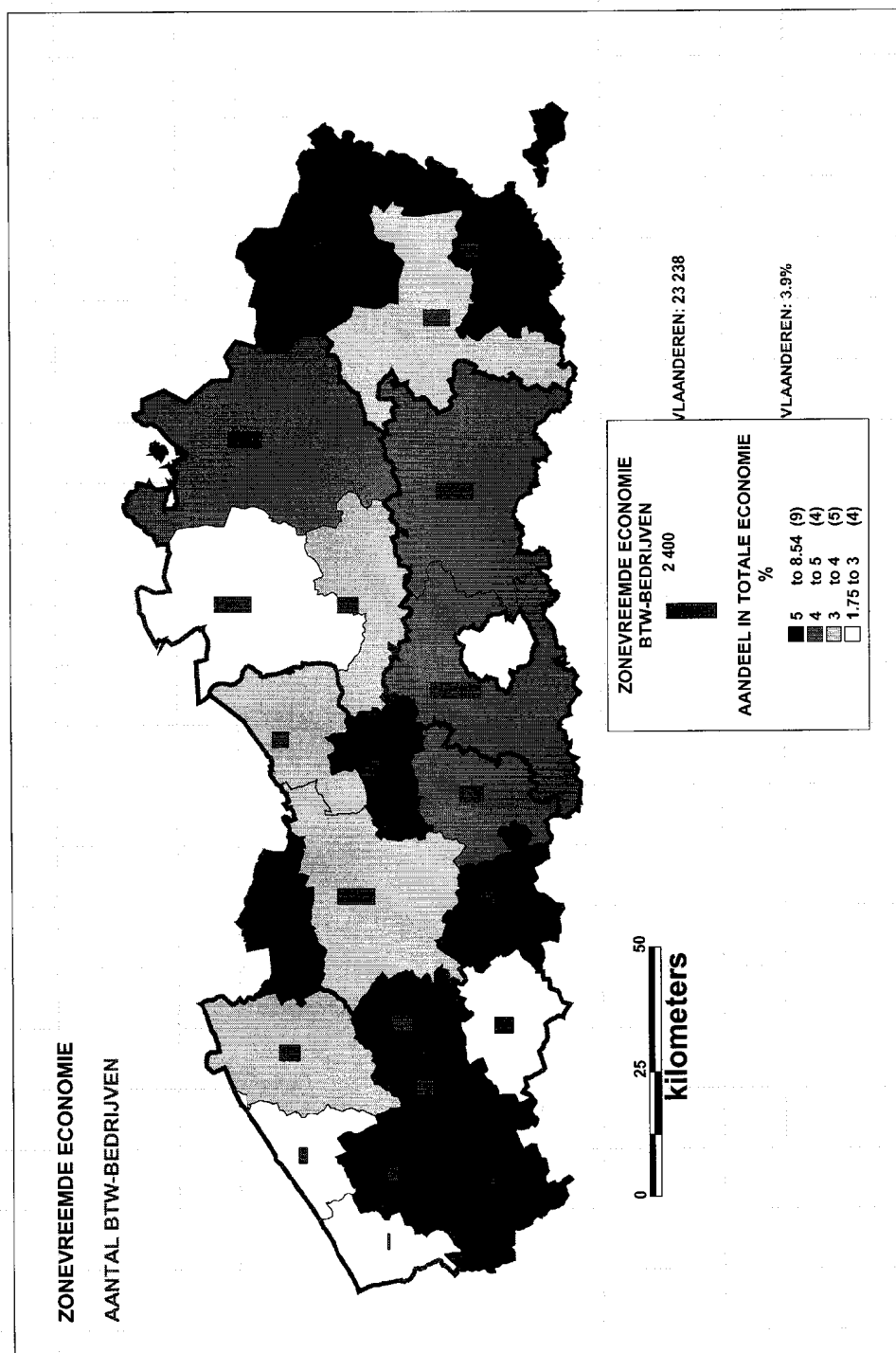
Stap 1+ stap 2: zonevrijebedrijven in Vlaanderen:

Zonevrijebedrijven	Vestiging	Werkgelegenheid	Toegevoegde waarde (*106 Bfr)	Oppervlakte (HA)
Zelfstandigen	3 836	0	0	491
Bedrijven	19 402	69 655	87 746	2 515
Totaal	23 238	69 655	87 746	3 006
Totale economie	593 952	1 654 598	2 035 486	54 769
%	3.9%	4.2%	4.3%	5.5%

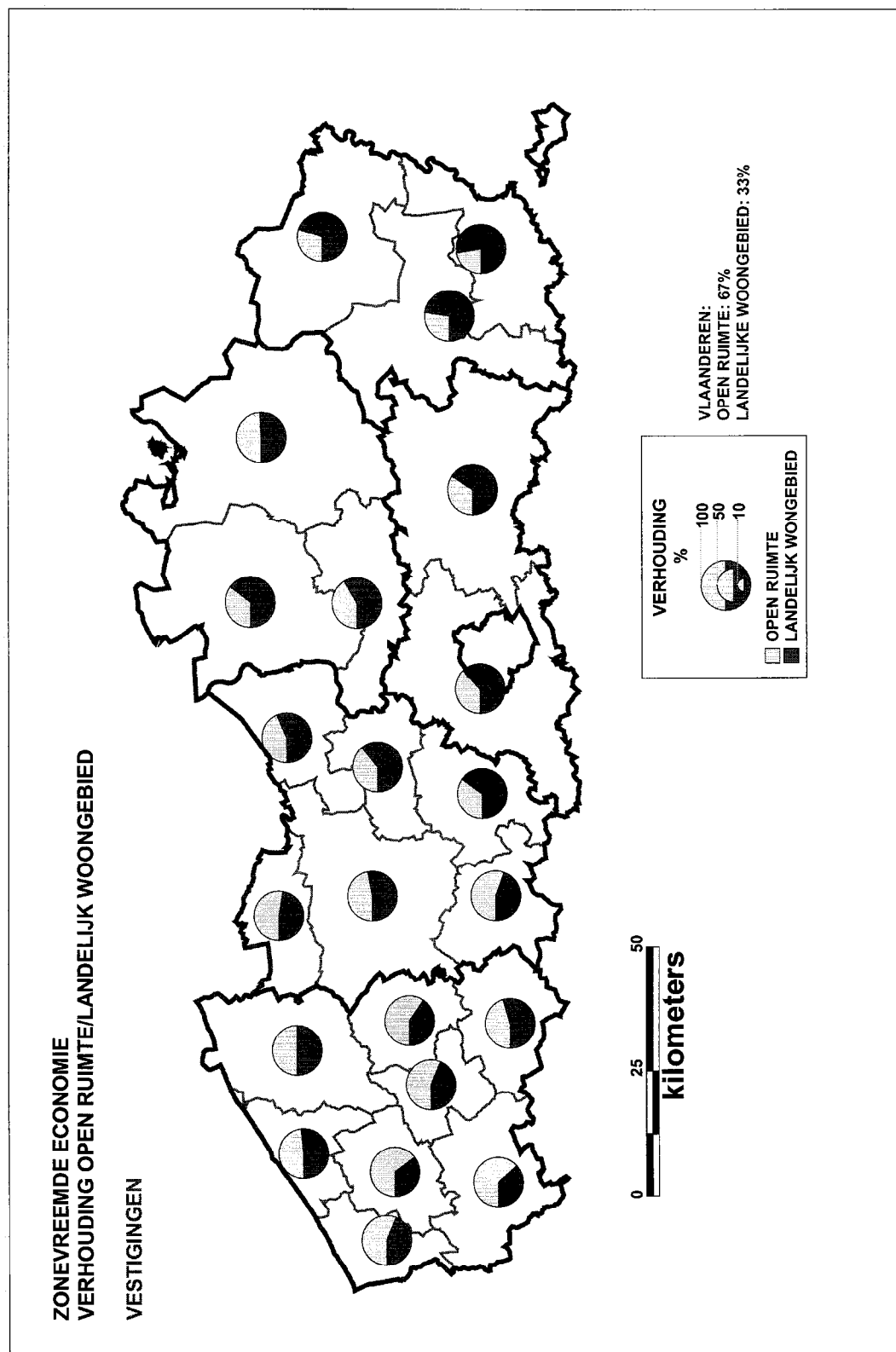
Sensitiviteitsanalyse:

- 1) Herberekening voor testgebied Kortrijk levert een quasi 100% exact cijfer op; 1% verschil in dekkinggraad is 510 zonevrijebedrijven meer of minder
- 2) Herberekening op basis van testgebied Vlaams-Brabant levert quasi identiek cijfer op voor de open ruimte

Hoeveel zonevreemde bedrijven in Vlaanderen?



Hoeveel zonevreemde bedrijven in Vlaanderen?



Hoeveel zonevrijebedrijven in Vlaanderen

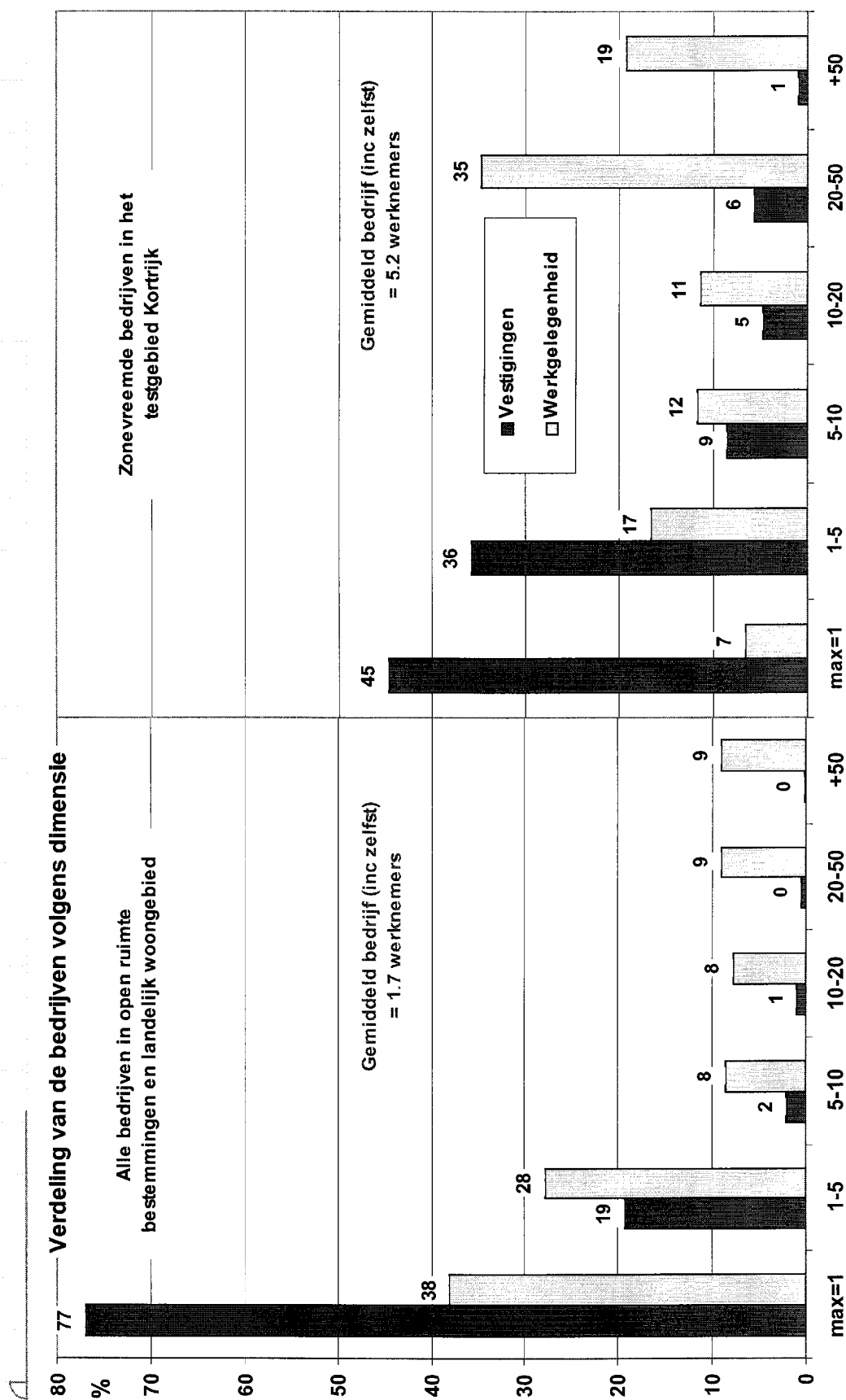
Uitdovingsbeleid?

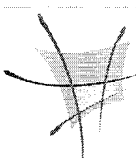
- In de open ruimte ligt 86% van alle bedrijven in de landbouwzone
- Slechts in juridisch vastgelegde bestemmingen bv. in alle 'groene' openruimte bestemmingen

Gewestplantype	Vestigingen		Werkgelegenheid		TW*106 Bep		Oppervlakte (Ha)	
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%
parkgebieden	610	2.6%	1561	2.2%	2146	2.4%	74	2.5%
bufferzones	456	2.0%	3545	5.1%	5887	6.7%	61	2.0%
groengebieden	746	3.2%	2351	3.4%	3356	3.8%	110	3.6%
bosgebieden	271	1.2%	672	1.0%	878	1.0%	40	1.3%
Totaal	2083	9.0%	8129	11.7%	12267	14.0%	285	9.5%

- Ongeveer 10% van de zonevrijebedrijven in 'uitdovingsgebieden'

Dimensie van de zonevreed bedrijven – 3.0 werknemers - klein maar groter dan gemiddeld plattelandsbedrijf

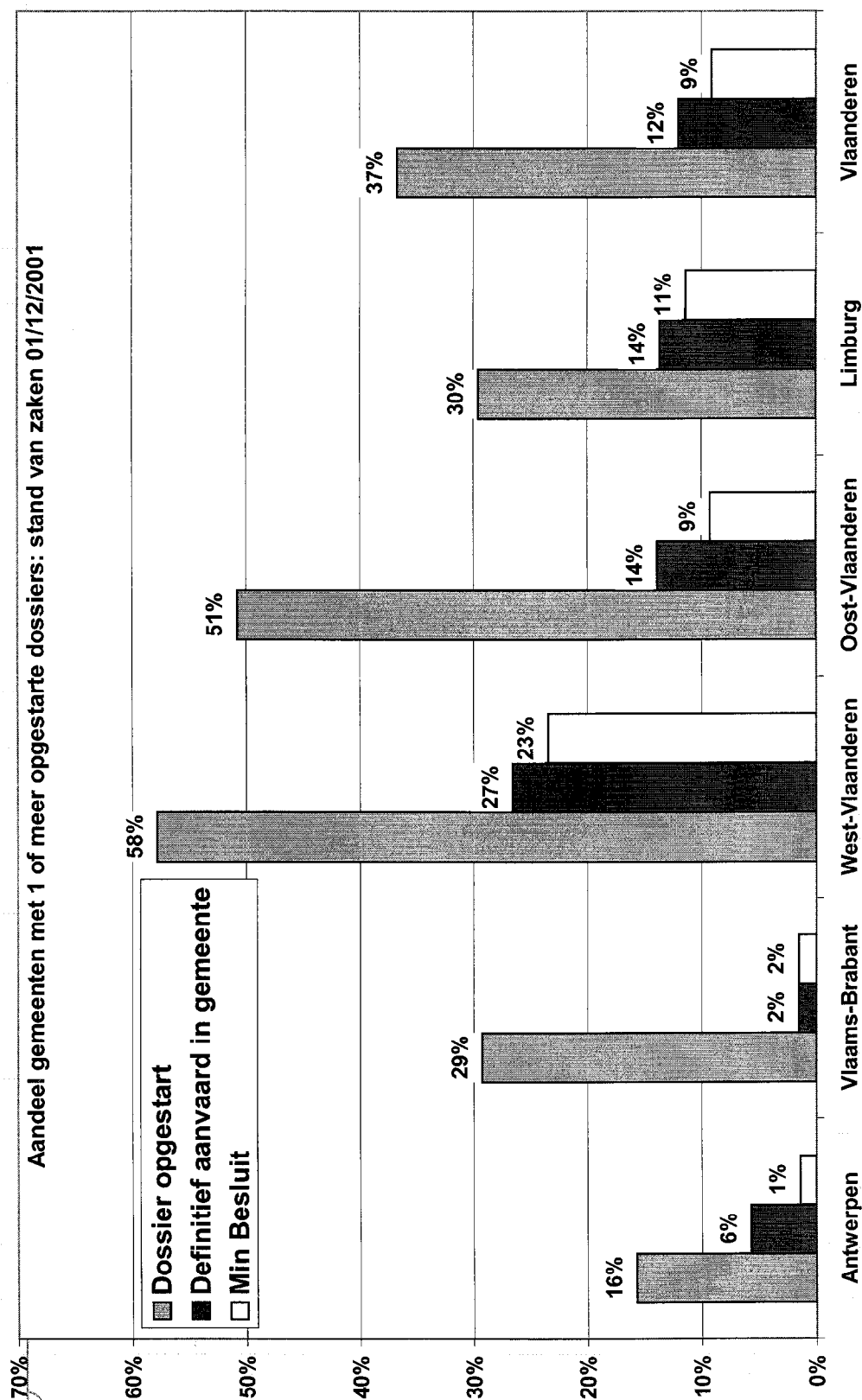




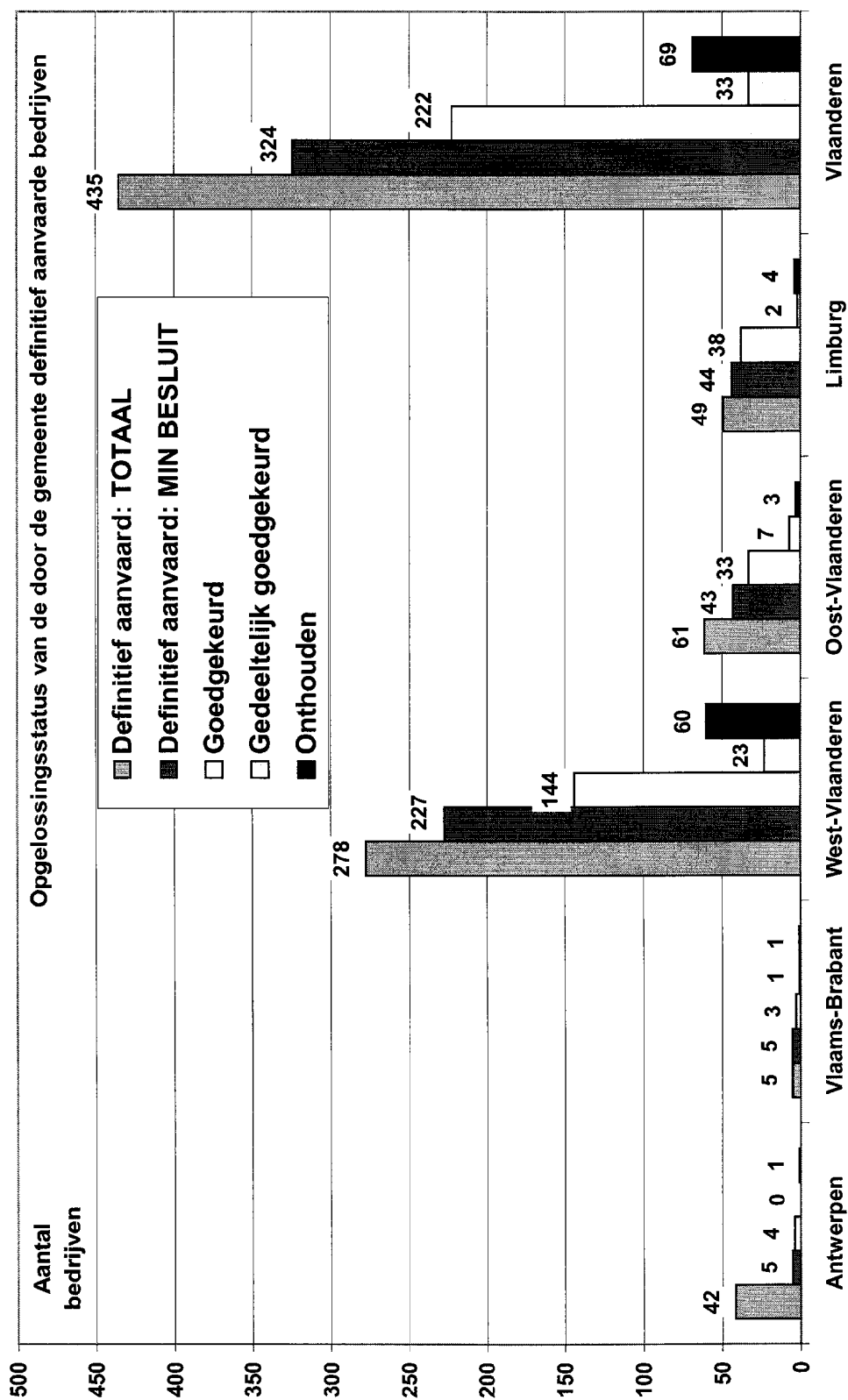
Het beleid en zonevrije economie

Sectoraal BPA

Sectoraal BPA

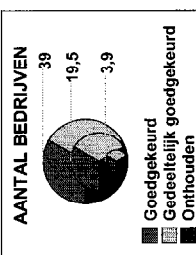
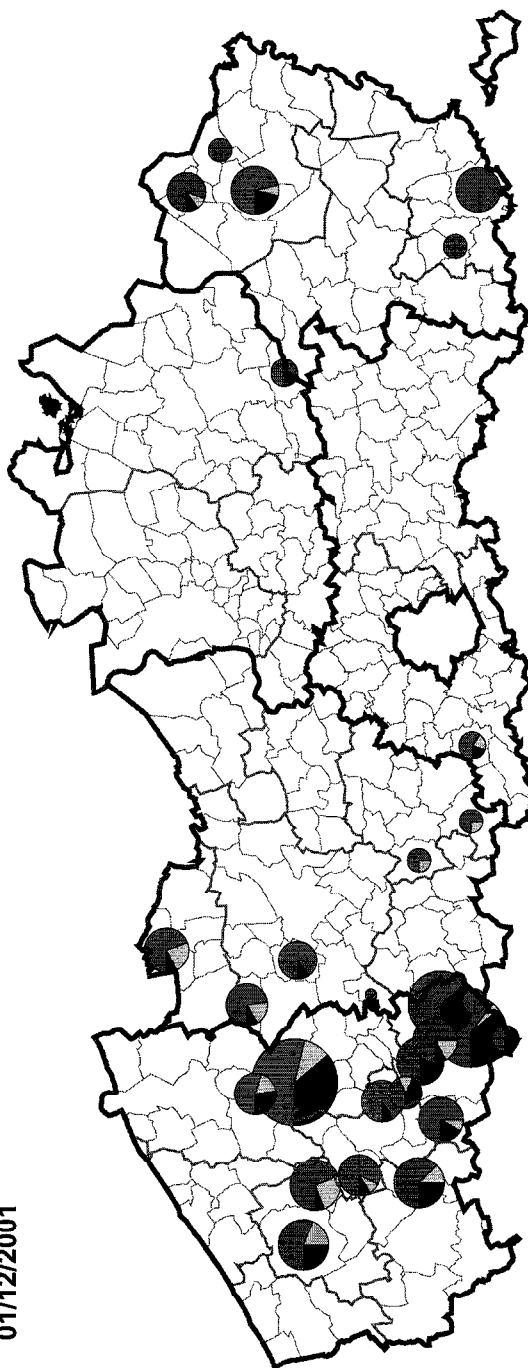


Sectoraal BPA



Sectoraal BPA

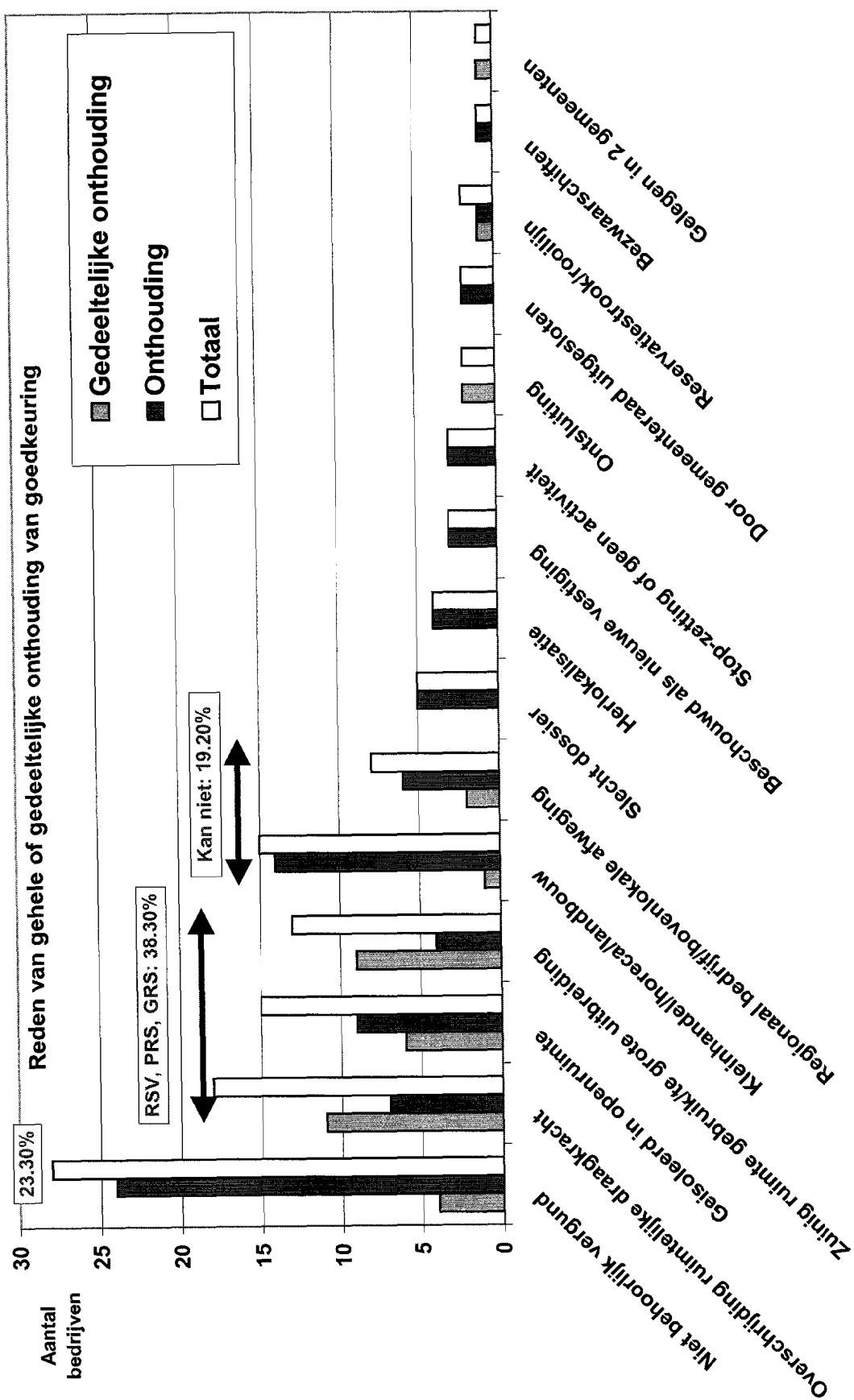
Aantal definitief besliste bedrijven in het Min. Besluit
01/12/2001



gemiddelde opp
=1 ha



Sectoraal BPA

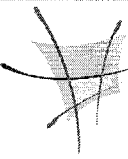


Sectoraal BPA

Conclusie:

- In Vlaanderen heeft slechts voor 1.39% van de zonevreemde bedrijven een ministeriele beslissing
- Voor de beste leerlingen van de klas is dat ongeveer 1 op 4 zonevreemde bedrijven

Het SBPA pakt slechts het topje van de ijsberg aan!



INSTEEL VOOR OPLOSSINGEN:



Andere aanpak

Insteek voor oplossingen

STRUCTUREEL:

- ZV-economie is niet marginaal is zelfs essentieel onderdeel van economie op het platteland. Maatregelen treffen dus vitaliteit van het platteland.
- Nood aan economisch perspectief voor het platteland: ‘selectief multifunctioneel model’ met ruraal ondernemerschap als centrale invalshoek
- Nood aan een lange termijnvisie op (her)locatiebeleid, met partnerschap bedrijf overheid

= opdracht SPRE in het kader verdere uitwerking REH

Insteek voor oplossingen

Urgentieprogramma ZV-economie:

■ Uitgangspunten:

- Omdat perspectief en lange termijn visie nog niet bestaat
- Economische draagkracht van het betrokken bedrijf
- Rechtszekerheid
- Toekomstperspectief
- Centraal in oplossingen
 - Alle bestaande ZV-bedrijven acteren op Vlaams niveau met oog op (gelijke) rechtszekerheid
 - Uitbreiding via bestaand instrument Sectoraal BPA
 - Uitdoving kan maar ook dan staat economische draagkracht centraal en moet het gekoppeld zijn aan landschapsherstel